

سوالات آزمون سراسری ۱۳۹۷

زبان عمومی و تخصصی

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 1- Fierce winds and deadly waves were only one ..... many explorers like Christopher Columbus confronted when sailing to unknown lands.
1) suspension   2) obstacle   3) shortage   4) variation
- 2- In urban desert areas potable water supplies are stressed by increasing demands that leave water managers ..... to find new supplies.
1) discouraging   2) refusing   3) invading   4) struggling
- 3- The sense of smell diminishes with advancing age - much more so than the sensitivity to taste. This ..... may result from an accumulated loss of sensory cells in the nose.
1) decrease   2) merit   3) ambiguity   4) defense
- 4- True, all economic activities have environmental consequences. Nevertheless, the goal of shrimp producers should be to reduce the ..... effects on the environment as much as possible.
1) indigenous   2) competitive   3) deleterious   4) imaginary
- 5- Like most successful politicians, she is pertinacious and single-minded in the ..... of her goals.
1) pursuit   2) discipline   3) permanence   4) involvement
- 6- Knowing that everyone would ..... after graduation, she was worried that she would not see her friends anymore.
1) emerge   2) conflict   3) differentiate   4) diverge
- 7- Certain mental functions slow down with age, but the brain ..... in ways that can keep seniors just as sharp as youngsters.
1) composes   2) conveys   3) compensates   4) corrodes
- 8- It is argued by some that hypnosis is an effective intervention for ..... pain from cancer and other chronic conditions.
1) displacing   2) alleviating   3) exploring   4) hiding
- 9- Children who get ..... atmosphere at home for studies perform better than students who are brought up under tense and indifferent family atmosphere.
1) favorable   2) valid   3) obedient   4) traditional
- 10- The post office has promised to resume first class mail ..... to the area on Friday.
1) attention   2) progress   3) expression   4) delivery

PART B: Cloze Passage:

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Colette began painting while she was still in her youth. ... (11) ... 1970, she completed her first performance with Hommage a Delacroix, ... (12) ... was the beginning of an artistic career ... (13) ... to the oneness of art and life. ... (14) ..., actions and performances on streets and public squares, followed by her "living environments" and the "windows", ... (15) ... in a selected pose with an elaborate arrangement of fabrics and lace.

- ✍ 11- 1) Since the year   2) During a year of   3) For a year of   4) In the year
- ✍ 12- 1) that it   2) which   3) that   4) it
- ✍ 13- 1) devoted   2) was devoted   3) to devote   4) devoting
- ✍ 14- 1) Street works then came   2) Then came street works
3) There coming then street works with   4) With street works then to come
- ✍ 15- 1) she remained motionless   2) that in there she remained motionless
3) in which she remained motionless   4) that in it motionless she remained

PART C: Reading Comprehension:

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

To effectively explore our educational system, we must first examine the core unit of the whole enterprise, the classroom, a setting we already know much about. First, the American classroom is dominated by teacher talk. Teachers often disseminate knowledge and generally expect students to identify and replicate the fields of knowledge disseminated. In a flowchart of classroom communication, most of the arrows point to or away from the teacher. Student-initiated questions and student-to-student interactions are atypical.

Second, most teachers rely heavily on textbooks. Often, the information teachers disseminate to students is directly aligned with the information offered by textbooks, providing students with only one view of complex issues, one set of truths. For example, many teachers validate the textbook view of Christopher Columbus as an intrepid explorer in search of a new world. The revisionist view of Columbus' voyage as the cause of oppression of the Native-American population in North America is not frequently discussed in classrooms.

Third, although there exists a growing interest in cooperative learning in America's schools, most classrooms structurally discourage cooperation and require students to work in relative isolation on tasks that require low-level skills, rather than higher-order reasoning. Think about, for example, the many elementary classrooms in which students sit alone for portions of almost every day completing workbook and ditto sheets.

Fourth, student thinking is devalued in most classrooms. When asking students questions, most teachers seek not to enable students to think through intricate issues, but to discover whether students know the "right" answers. Consequently, students quickly learn not to raise their hands in response to a teacher's question unless they are confident they already know the sought-after response. Doing otherwise places them at some risk.

Fifth, schooling is premised on the notion that there exists a fixed world that the learner must come to know. The construction of new knowledge is not as highly valued as the ability to demonstrate mastery of conventionally accepted understandings.

✍ 16- What does the passage mainly discuss?

- 1) Weaknesses of educational systems
- 2) Features of classrooms in the United States
- 3) Teacher student relationship in American classrooms
- 4) Five reasons for the popularity of teacher-centered classrooms in the United States

✍ 17- Why does the author mention Christopher Columbus in paragraph 2?

- 1) To explain why Native Americans were oppressed
- 2) To introduce him as a very brave explorer searching for a new world
- 3) To criticize American textbooks because of distortion of the truth
- 4) To suggest that American textbooks rarely give alternative interpretations

✍ 18- According to the passage, when are American students more likely to reply to a question asked by the teacher?

- 1) When they want to share their personal point of view.
- 2) If they are sure they will be rewarded by the teacher.
- 3) After the other students fail to provide the right answer.
- 4) When they want to give the answer expected by the teacher.

پاسخنامه آزمون سراسری ۱۳۹۷

زبان عمومی و تخصصی

۱- گزینه «۲» بادهای بی‌امان و امواج شدید تنها یکی از موانعی بودند که بسیاری از کاشفان همچون کریستف کلمب در هنگام سفر دریایی به سرزمین‌های ناشناخته با آن مواجه می‌شدند.

(۱) تعلیق - توقف - ایست (۲) مانع - سد - مشکل (۳) کمبود - کسری - عدم (۴) تغییر - دگرگونی - ناپایداری

۲- گزینه «۴» در مناطق بیابانی شهری، منابع آب آشامیدنی با افزایش تقاضا مواجه هستند که این امر مدیران منابع آب را وامی‌دارد جهت یافتن منابع جدید تلاش کنند.

(۱) دلسرد کردن - بی‌جرات ساختن (۲) رد کردن - نپذیرفتن - قبول نکردن
(۳) حمله کردن - تجاوز کردن - هجوم بردن (۴) تقلا کردن - تلاش کردن - مبارزه کردن

۳- گزینه «۱» حس بویایی، خیلی بیشتر از حس چشایی با افزایش سن کاهش می‌یابد. این کاهش می‌تواند ناشی از دست رفتن سلول‌های حسی در بینی باشد.

(۱) کاهش - تنزل (۲) شایستگی - لیاقت (۳) ابهام - نامعلومی (۴) دفاع - حمایت - پدافند

۴- گزینه «۳» درست است که تمام فعالیت‌های اقتصادی پیامدهای محیطی دارند. با وجود این هدف تولیدکنندگان می‌گو باید کاهش اثرات زیانبخش زیست‌محیطی باشد.

(۱) بومی - ذاتی - فطری (۲) رقابتی - قابل رقابت (۳) زیانبخش - آسیب‌آور - مضر (۴) خیالی - وهمی - موهوم

۵- گزینه «۱» همانند بسیاری از سیاستمداران موفق، او در دستیابی به اهدافش سرسخت و مصمم است.

(۱) دستیابی - تعقیب (۲) نظم و انضباط - رشته تحصیلی (۳) پایداری - دوام - بقا (۴) درگیری - گرفتاری

۶- گزینه «۴» چون می‌دانست که همه (دانشجوها) بعد از مراسم فارغ‌التحصیلی از هم دور می‌شوند، نگران بود که دیگر دوستانش را نبیند.

(۱) پدیدار شدن - بیرون آمدن (۲) ناسازگار بودن - مغایرت داشتن
(۳) فرق قائل شدن - تمایز کردن (۴) از هم جدا شدن - پخش شدن - منشعب شدن

۷- گزینه «۳» برخی از عملکردهای ذهنی با (افزایش) سن کاهش می‌یابند، اما مغز به‌گونه‌ای جبران می‌کند که باعث می‌شود سالمندان به همان اندازه جوانان تیزهوش باقی بمانند.

(۱) سرودن (۲) رساندن - بردن
(۳) جبران کردن - غرامت دادن - تلافی کردن (۴) زنگ زدن - پوسیدن

۸- گزینه «۲» برخی معتقدند که هیپنوتیزم، درمانی مؤثر برای کاهش درد سرطان و سایر بیماری‌های مزمن است.

(۱) جایگزین کردن (۲) کاهش دادن - تسکین دادن (۳) کاوش کردن - سیاحت کردن (۴) مخفی کردن - پنهان کردن

۹- گزینه «۱» بچه‌هایی که فضای مناسب جهت مطالعه در خانه دارند نسبت به دانش‌آموزانی که در فضای خانوادگی عصبی و پرتنش و بی‌تفاوت پرورش می‌یابند، بهتر عمل می‌کنند.

(۱) مطلوب - مناسب (۲) معتبر - صحیح - قانونی (۳) مطیع - فرمانبردار - حرف‌شنو (۴) سنتی - عرفی

۱۰- گزینه «۴» اداره پست وعده داده است که رانش پست الکترونیکی درجه یک را به منطقه در روز جمعه از سر بگیرد.

(۱) توجه - دقت (۲) پیشرفت - ترقی - تکامل (۳) اصطلاح - حالت - سیما (۴) رانش - تحویل - تسلیم - رهایی

ترجمه متن

کولت نقاشی را در جوانی آغاز کرد. در سال ۱۹۷۰، اولین اجرای خود را با *Hommage a Delacroix* کامل کرد، که آغاز حرفه هنری بود که به یکپارچگی (تلفیق) هنر و زندگی اختصاص داده شده بود. سپس کارهای خیابانی، اعمال و اجراهایی در خیابان‌ها و میدان‌های عمومی انجام داد که منتج از محیط زندگی او و روزنه‌هایی بودند که در آن‌ها او در موقعیتی انتخاب شده با آرایشی (ترتیبی) پیچیده از پارچه و توری، بی حرکت باقی ماند.

۱۱- گزینه «۴» *In the year 1970* به معنی (در سال ۱۹۷۰) می‌باشد و بیانگر زمان گذشته است.

تذکر: از آنجا که زمان متن گذشته است، گزینه (۱) نادرست است، زیرا این گزینه بیانگر زمان حال کامل است.

۱۲- گزینه «۲» با توجه به مفهوم تست نیاز به ضمیر موصولی *which* (حالت فاعلی) می‌باشد.

تذکر: قبل از *that* از *that* کاما استفاده نمی‌شود.

۱۳- گزینه «۱» ضمیر موصولی *which* همراه با مشتق فعل *to be* حذف شده‌اند.

an artistic career which was devoted to the oneness.

حذف شده‌اند

۱۴- گزینه «۲» با توجه به مفهوم تست نیاز به واژه *Then* به معنی (سپس) می‌باشد.

تذکر: هرگاه واژه *Then* جهت تأکید در ابتدای جمله بیاید، به دنبال آن جمله به صورت وارونه به کار می‌رود.

۱۵- گزینه «۳» نیاز به ضمیر موصولی *which* (حالت مفعولی) می‌باشد، ضمناً از آنجا که قبل از نقطه چین به واژه‌های *living environments* و *windows* اشاره شده، لذا کاربرد حرف اضافه *in* قبل از ضمیر موصولی ضروری است.

متن ۱:

به منظور کشف بهتر نظام آموزشی خود، باید ابتدا واحد اصلی این نظام یعنی کلاس درس را بررسی کنیم که از قبل نیز در مورد آن دانش زیادی داریم. اول اینکه، در آمریکا کلاس درس اغلب تحت سلطه معلم و گفته‌های وی است. معلمان اغلب مسئول انتقال دانش هستند و عموماً انتظار دارند که دانش آموزها فیلد دانش منتقل شده را شناسایی و تکرار کنند. اگر بخواهیم میزان ارتباطات کلاس را به صورت شماتیک نشان دهیم، بیشتر فلش‌ها به سمت معلم هستند. سولاتی که توسط دانش‌آموزان مطرح شوند و تعاملات دانش‌آموز به دانش‌آموز غیرمعمولی هستند.

دوم اینکه، بیشتر معلمان به کتاب درس متکی هستند. اغلب اوقات، اطلاعاتی که معلمان تدریس می‌کنند با اطلاعات ارائه شده در کتاب، همراستا هستند و تطابق دارند و تنها یک دیدگاه از موضوعات پیچیده را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهند. مثلاً، بسیاری از معلم‌ها کریستف کلمب را به عنوان کاشف شجاعی که به دنبال کشف دنیای جدید بود، توصیف می‌کنند و معمولاً در مورد این موضوع که سفر وی باعث رنج و محنت جمعیت بومی آمریکا در آمریکای شمالی شد، در کلاس بحث نمی‌شود.

سوم اینکه اگرچه مدارس آمریکایی به یادگیری مشارکتی علاقه دارند، بیشتر کلاس‌ها از ایجاد مشارکت و همکاری بین دانش‌آموزان صرف نظر می‌کنند و از دانش‌آموزان می‌خواهند که به صورت تکی کار کنند آن هم روی مسائلی که به مهارت پایینی نیاز دارد نه مهارت بالایی. مثلاً، یک کلاس ابتدایی را فرض کنید که در آن بچه‌ها تمام روز تنها می‌نشینند و زمان خود را صرف تکمیل کتاب کار و رنگ‌آمیزی می‌کنند.

چهارم اینکه از ارزش تفکر دانش‌آموزان در بیشتر کلاس‌ها کاسته می‌شود. بیشتر معلمان وقتی که از دانش‌آموزان سوالی را می‌پرسند، به دنبال این نیستند که به دانش‌آموزان کمک کنند تا در مورد مسائل پیچیده تفکر کنند بلکه می‌خواهند ببینند آیا دانش‌آموز پاسخ صحیح را می‌داند یا خیر. در نتیجه، دانش‌آموزان خیلی زود پی می‌برند که برای پاسخگویی به سوال معلم دست خود را بالا نبرند مگر اینکه احساس کنند پاسخ مد نظر معلم را می‌دانند. انجام هر گونه عملی عکس این، آنها را به مخاطره می‌اندازد.

پنجم اینکه، تدریس براساس این مفهوم بنا نهاده شده که جهان ثابتی وجود دارد که یادگیرنده باید آن را بداند. دانش جدید به اندازه توانایی تسلط بر مفاهیم مرسوم ارزش ندارد.

۱۶- گزینه «۲» متن عمدتاً در مورد ..... بحث می‌کند.

(۱) ضعف‌های نظام آموزشی

(۲) ویژگی‌های کلاس درس در آمریکا

(۳) ارتباط معلم - دانش‌آموز در کلاس‌های آمریکا

(۴) پنج دلیل شهرت کلاس‌های معلم محور در آمریکا

۱۷- گزینه «۴» چرا نویسنده به کریستف کلمب در پاراگراف ۲ اشاره می‌کند؟

(۱) تا بگوید که چرا بومیان آمریکا مورد ظلم و ستم بودند

(۲) تا وی را به عنوان یک کاشف شجاع که در جستجوی جهان جدید بود، معرفی کند

(۳) تا از کتاب‌های آمریکایی به خاطر تحریف واقعیت انتقاد کند

(۴) تا بگوید که به ندرت از کتاب‌های آمریکایی تعبیری متفاوت می‌توان برداشت

۴۷- کدام مورد در خصوص تحلیل محتوا در پژوهش کمی درست نیست؟

- (۱) میانگین و انحراف معیار رخداد هر مقوله در متن گزارش می‌شود.
- (۲) معنای متن به عنوان متغیرهای جداگانه ارائه و مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- (۳) معنای متن برای خوانندگان مختلف و از زمانی به زمان دیگر تغییر می‌کند.
- (۴) مجموعه‌ای از متغیرها تعریف و به‌طور یکنواخت برای تمام متن به کار می‌رود.

۴۸- اگر پاسخگویی به سؤال پژوهشی مستلزم جمع‌آوری داده‌ها از یک نمونه‌ی نسبتاً بزرگ از افراد باشد، کدام روش پژوهش مناسب‌تر است؟

- (۱) آزمایشی
- (۲) زمینه‌یابی
- (۳) قوم‌نگاری
- (۴) پدیدارشناسی

۴۹- کدام مورد در خصوص استفاده از روش مشاهده در جمع‌آوری داده‌های پژوهش، درست است؟

- (۱) پایایی و دقت اندازه‌گیری بالا است.
- (۲) سوگیری پژوهشگر را به حداقل می‌رساند.
- (۳) اطلاعات توصیفی و نسبتاً واقع‌گرایانه‌ای را فراهم می‌آورد.
- (۴) اثرات واکنشی شرکت‌کنندگان در پژوهش را کنترل می‌کند.

۵۰- کدام مورد از محدودیت‌های طرح تک آزمودنی ABA است؟

- (۱) نیاز به اندازه‌گیری متعدد و چندگانه در مرحله‌ی خط پایه است.
- (۲) اثر ثابتی را از خط پایه به مرحله‌ی عمل آزمایشی نشان نمی‌دهد.
- (۳) عامل تاریخچه به عنوان عامل تهدیدکننده‌ی روایی درونی کنترل نمی‌شود.
- (۴) برخی از رفتارها هنگام حذف عمل آزمایشی به سطح خط پایه برنمی‌گردند.

روان‌شناسی تربیتی

۵۱- کدام مورد بیانگر هدف اصلی تدوین جدول تعیین طیف مداخلات رفتاری در کلاس است؟

- (۱) رعایت اصل کمترین مداخله
- (۲) جلوگیری از بروز بی‌نظمی
- (۳) تعیین مداخلات متناظر با هر نوع بدر رفتاری
- (۴) آگاه ساختن دانش‌آموزان از عواقب بدر رفتاری

۵۲- کدام مورد از ویژگی‌های تدریس معلمانی است که «کارآمدی تدریس» بالا دارند؟

- (۱) گرایش به حداقل رساندن زمان تدریس
- (۲) گرایش به جهت‌گیری متمرکز بر عملکرد
- (۳) تقاضای کم و عادلانه از یادگیرندگان
- (۴) احساس مسئولیت شخصی درباره یادگیری دانش‌آموزان

۵۳- کدام مورد از مزایای روش ارزشیابی کارپوشه (Portfolio) است؟

- (۱) افزایش دقت ارزشیابی
- (۲) افزایش خودتنظیمی دانش‌آموزان
- (۳) توانایی تصمیم‌گیری برای ارتقای پایه تحصیلی
- (۴) صرفه‌جویی در وقت و انرژی معلم

۵۴- براساس نظریه رشد اخلاقی کلبرگ، پسران در مقایسه با دختران نسبت به کدام مورد حساسیت بیشتری دارند؟

- (۱) عدالت اجتماعی
- (۲) مراقبت از دیگران
- (۳) اطاعت از اصول انتزاعی
- (۴) حقوق فردی و عواطف دیگران

۵۵- از نظر آزوبل، کدام مورد مهم‌ترین نقش را در یادگیری‌های جدید دارد؟

- (۱) پیش‌سازمان‌دهنده‌ها
- (۲) مشمول‌کننده‌های اشتقاقی
- (۳) مشمول‌کننده‌های همبستگی
- (۴) مشمول‌کننده‌های زوالی

۵۶- معلمی که در طول دوره آموزشی بر مطالب اصلی، کاوشگری و آموزشی روش پژوهش تأکید دارد، مطابق دیدگاه کدام نظریه‌پرداز عمل می‌کند؟

- (۱) آزوبل
- (۲) برونر
- (۳) گانیه
- (۴) ویگوتسکی

۵۷- در استفاده از روش آموزشی بحث گروهی «بررسی انتقادی نگرش‌های خود و دیگران و ارزشیابی آن» به تقویت کدام مهارت می‌انجامد؟

- (۱) آفرینندگی
- (۲) خودتنظیمی
- (۳) میان‌فردی
- (۴) اندیشه‌ورزی

۵۸- اگر از دانش‌آموزی خواسته شود تا نموداری از جریان مطالعه خود درست کند و هرگاه «دست از مطالعه می‌کشد» و یا اصطلاحاً «وقت تلف می‌کند» بر روی آن علامت بزند، از کدام جنبه از برنامه تغییر شناختی - رفتاری استفاده کرده است؟

- (۱) خودسنجی
- (۲) تقویت شخصی
- (۳) هدف‌گزینی
- (۴) نظارت شخصی

۵۹- از نظر استرنبرگ، توانایی کلامی در زمره کدام جنبه از هوش است؟

- (۱) عملی
- (۲) موفق
- (۳) تحلیلی
- (۴) آفریننده (خلاق)

- ۶۰- کدام مورد بیانگر هدف معلمی است که از روش «ساختن گرایانه» در آموزش استفاده می‌کند؟
 (۱) تدوین راهبردهای یادگیری توسط یادگیرندگان
 (۲) یکپارچه کردن مدیریت زمان با راهبردهای یادگیری
 (۳) استفاده از راهبردهایی برای خودانگیزگی
 (۴) سازگار کردن دانش‌آموزان با راهبردهای خودتنظیمی
- ۶۱- هدف استفاده از روش‌های مبتنی بر «خودکارآمدی»، «هدف‌گزینی» و «راهبرد محور» در آموزش، کدام است؟
 (۱) ارتقای سطح دانش
 (۲) یادگیری خودجوش
 (۳) توجه به عملکردهای قبلی
 (۴) استفاده بهینه از معلومات در امتحان
- ۶۲- یادگیری «کلامی» بر کدام نوع از یادگیری در طبقه‌بندی هشتگانه «گانیه» مبتنی است؟
 (۱) قوانین (۲) علامتی (۳) محرک - پاسخ (۴) زنجیره‌سازی
- ۶۳- در کدام نوع یادگیری، دانش‌آموزان باید پدیده‌های مورد مطالعه را خودشان شکل دهند؟
 (۱) اکتشافی (۲) مشارکتی (۳) اجتماعی - هیجانی (۴) مبتنی بر آموزش مستقیم
- ۶۴- نظارت بر خود، خودسنجی و خودواکنش‌سازی، در کدام دسته از تعیین‌کننده‌های خودگردانی در یادگیری جای می‌گیرند؟
 (۱) شخصی (۲) محیطی (۳) رفتاری (۴) شناختی
- ۶۵- اینکه در بعضی از پیام‌های بازرگانی، برخی کالاها را همراه با بازیگران معروف و محبوب سینما نشان می‌دهند، به کدام یک از قوانین ثرندایک اشاره دارد؟
 (۱) غلبه عناصر (۲) پاسخ چندگانه (۳) جایگشت تداعی (۴) پاسخ از راه قیاس
- ۶۶- دانش‌آموز، تکالیفی را انجام می‌دهد که برایش ارزشمند باشد؛ این مسئله به کدام یک از جنبه‌های عاملیت انسانی در نظریه بندورا اشاره دارد؟
 (۱) قصدمندی (۲) پیش‌اندیشی (۳) اندیشه‌ورزی (۴) خودواکنش‌سازی
- ۶۷- این گزاره که «مفهوم خویشتن برای فرد بازنمایی است از نگرش‌های دیگران نسبت به آن فرد»، از کدام نظریه‌پرداز است؟
 (۱) کلب (۲) سالیوان (۳) راجرز (۴) بندورا
- ۶۸- دانش‌آموزی که با توجه به دستور زبان جمله‌ای را تجزیه می‌کند، از کدام روش حل مسئله استفاده کرده است؟
 (۱) الگوریتم (۲) هدف‌های واسطه‌ای (۳) ارزیابی راه‌حل‌ها (۴) تحلیل وسیله - هدف
- ۶۹- کدام مورد در مدیریت کلاس اهمیت بیشتری دارد؟
 (۱) استفاده از قوانین مشخص
 (۲) برنامه‌ریزی برای پیشگیری از رفتار نامطلوب
 (۳) اعمال عواقب متناسب با بدرفتاری
 (۴) مشارکت دادن دانش‌آموزان در وضع قوانین
- ۷۰- اگر معلمی به دانش‌آموزان تأکید کند که مطالب جزئی را از مطالب مهم تشخیص دهند و بین آنچه قبلاً یاد گرفته‌اند با مطالب جدید ارتباط برقرار کنند، از کدام نظریه در تدریس خود استفاده می‌کند؟
 (۱) پردازش اطلاعات (۲) شناختی - اجتماعی (۳) رفتارگرایی (۴) گشتالت

روش‌ها و فنون تدریس

- ۷۱- کدام روش تدریس به بروز احساسات دانش‌آموزان کمک کرده و باعث رهایی احساسات آنها می‌شود؟
 (۱) مباحثه (۲) خودتحویلی (۳) کاوشگری (۴) ایفای نقش
- ۷۲- نقشه‌ی نهایی مهندس ساختمان، جزء کدام سطح از حیطه‌ی شناختی بلوم است؟
 (۱) ترکیب (۲) کاربرد (۳) ارزشیابی (۴) تجزیه و تحلیل
- ۷۳- کدام پیش‌سازمان‌دهنده، برای آموزش موارد جدید مناسب‌تر است؟
 (۱) عینی (۲) توضیحی (۳) انتزاعی (۴) مقایسه‌ای
- ۷۴- الگوی پیش‌سازمان‌دهنده در تدریس را چه کسی بیان کرده است؟
 (۱) جروم برونر (۲) جان دیویی (۳) الیوت آیزنر (۴) دیوید آزوبل
- ۷۵- در کدام دیدگاه‌ها هدف آموزشی از قبل تعیین نمی‌شود؟
 (۱) اجتماعی (۲) شناختی (۳) رفتارگرایی (۴) ساختن‌گرایی

روان‌شناسی تربیتی

۵۱- گزینه «۱» در روش غیرمداخله‌جویانه، مداخله معلم در حل مشکلات کلاس بسیار اندک است. هدف اصلی در این روش، ارتقای رشد فردی دانش‌آموزان و آزادی آنان است. تدوین جدول تعیین طیف مداخلات رفتاری در کلاس به معلم این توانایی را می‌دهد که یک سری اصول را رعایت کند تا در کلاس و در ارتباط با دانش‌آموزان کمترین مداخله را داشته باشد.

۵۲- گزینه «۴» مسئولیت‌پذیری یعنی اینکه فرد، توانایی این را داشته باشد که کاری را برعهده بگیرد و در قبال آن پاسخ‌گو باشد. حس مسئولیت‌پذیری کم یا زیاد در همه کودکان و دانش‌آموزان، وجود دارد و این موضوع که تا چه حد می‌توان این حس را در آن‌ها تقویت کرد، به محیط زندگی و محیط اطراف آن‌ها بستگی دارد. ایجاد حس مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان، نقش مهمی در آینده شغلی، تحصیلی و زندگی شخصی آن‌ها دارد، مخصوصاً احساس مسئولیت شخصی در یادگیری و انجام وظایف درسی. سه گزینه دیگر دلایل منطقی برای کارآمدی تدریس بالا نیستند.

۵۳- گزینه «۲» یکی از مزایای روش سنجش با کارپوشه نسبت به روش‌های سنتی، این است که اطلاعات بیشتری درباره چگونگی تفکر و حل مسئله در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند. پوشه کار بستر مناسبی برای دانش‌آموز مهیا می‌سازد تا شاهد رشد و پیشرفت خود در زمینه‌های مختلف درسی باشد و می‌تواند به دانش‌آموز اشتباهات او را بشناساند تا بتواند به اصلاح آن‌ها بپردازد. همچنین به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا بین آموخته‌های قبلی و جدید خود ارتباط برقرار کنند.

۵۴- گزینه «۱» یکی از انتقادهایی که به تحقیقات کلبگ وارد شده این است که روش او در فرهنگ‌های مختلف کارساز نیست و همچنین کودکان و نوجوانان پسر را در تحقیقات خود همراه کرده و سؤالات او بیشتر در مورد قانون، قرارداد اجتماعی و عدالت بوده که بیشتر جنبه مردانه آن مطرح است. از نظریه کلبگ به علت «فردمحور بودن» نیز انتقاد شده است، زیرا در آن شیوه مردانه استدلال انتزاعی مبنی بر عدالت و حق در سطحی بالاتر از سبک زنانه استدلال مبتنی بر مراقبت و توجه قرار گرفته است. دختران در پاسخگویی به معماهای اخلاقی، بیشتر رعایت حال دیگران و فداکاری را مورد تأکید قرار می‌دهند تا حقوق افراد و احترام به قانون را.

۵۵- گزینه «۳» آزوبل یادگیری را با فرایند شمول اشتقاقی و شمول همبستگی توجیه می‌کند. وقتی که مطلب تازه و جدید باشد و موردی از آن مطلب و مفاهیم در ساخت شناختی نباشد، اما بشود آن‌ها را به ساخت شناختی ارتباط داد، یادگیری آن مطلب از طریق شمول همبستگی انجام می‌شود. نقش یادگیری از راه شمول همبستگی، مهم‌تر از یادگیری از طریق شمول اشتقاقی است.

۵۶- گزینه «۲» براساس نظریه برونر، پیشرفته‌ترین نوع تفکر و یادگیری، تفکری است که فرد خودش را از طریق روش اکتشافی هدایت کرده و با کمک بزرگ‌ترها به آن دست یابد. معلمان باید به جای کنترل رفتار شاگردان و ایجاد رفتارهای پیش‌بینی‌شده براساس عادت، به ایجاد وضعیت مطلوب یادگیری اقدام کنند و سبب شوند که آنان به کشف روابط و حل مسائل (روش‌های پژوهشی) نائل گردند.

۵۷- گزینه «۳» آموزش همراه با بحث گروهی به فراهم آوردن موقعیتی گفته می‌شود که در آن یادگیرندگان (دانش‌آموزان و دانش‌جویان) با همدیگر یا یادگیرندگان با معلم، به گفتگو می‌پردازند تا اطلاعات، اندیشه‌ها و عقاید را با هم مبادله کنند و یا به کمک هم به حل مسائل بپردازند. بنابراین، بحث گروهی روشی است برای تحریک اندیشیدن، به چالش کشیدن نگرش‌ها و باورها و پرورش مهارت‌های میان - فردی.

۵۸- گزینه «۴» مفهوم خودنظم‌دهی یا خودتنظیم‌گری در روانشناسی پرورشی و آموزش معلم جایگاه مهمی به خود اختصاص داده است. یکی از برنامه‌های موفق آموزش خودسامانی یا خودنظم‌دهی (self - regulation) تغییر شناختی - رفتاری است. در این برنامه به منظور ایجاد توانایی پذیرش مسئولیت یادگیری در یادگیرنده به او مهارت‌های چهارگانه تعیین هدف، نظارت بر رفتار خود، سنجش رفتار خود و اعمال پاداش شخصی آموزش داده می‌شود.

تعیین هدف: منظور از تعیین هدف به وسیله یادگیرنده این است که او بتواند مقاصد یادگیری خود را شخصاً انتخاب کند.
نظارت شخصی: پس از آنکه هدف‌های یادگیری به وسیله دانش‌آموز تعیین شد، لازم است مرتباً تحت نظارت قرار گیرد. یعنی در جریان پیشرفت یادگیری، دانش‌آموز باید اطمینان کسب کند که به سوی هدف پیش می‌رود و از آن دور نمی‌افتد.

خودسنجی: خودسنجی یا ارزشیابی از خود یعنی واری‌چگونگی پیشرفت یادگیری به وسیله خود یادگیرنده.

تقویت شخصی: سرانجام اینکه پس از خودسنجی، یادگیرنده باید بتواند خودش را تقویت کند. یادگیرندگان خودنظم‌ده برای موفقیت‌هایشان خودشان را تقویت و برای شکست‌هایشان خودشان را سرزنش (تنبیه) می‌کنند.

۵۹- گزینه «۳» جنبه تحلیلی هوش به توانایی انسان در برخورد مؤثر با مسائل گفته می‌شود و شامل توانایی کلامی، تفکر انتزاعی و پردازش اطلاعات است.

۶۰- گزینه «۴» در ساختن گرایی توجه اصلی این است که یادگیرنده را آماده کنند تا در شرایط نامعلوم و مبهم، مشکل خود را حل کند. در ساختن گرایی این باور است که یادگیرندگان در ساخت معرفت و معنا فعال اند و کارکردهای شناختی خود را تنظیم می‌کنند. از منظر ساختن گرایی شناختی، خودکاری، خودتنظیمی و خودآگاهی زیرمجموعه‌های ساخت فراشناخت به حساب می‌آیند. بنابراین از جمله اهدافی که در یادگیری فعال و ساختن برای دانش‌آموزان حائز اهمیت است، تبدیل آن‌ها به یادگیرندگان راهبردی و برخوردار از توانایی خودتنظیمی در یادگیری است. این دانش‌آموزان مسئولیت یادگیری خود را برعهده می‌گیرند. آن‌ها قادرند با استفاده از راهبردهای شناختی و فراشناختی، فرآیند یادگیری خود را هدایت و کنترل کنند و به پیشرفت بیشتری در یادگیری دست یابند.

۶۱- گزینه «۲» به اعتقاد بندورا خودکارآمدی بالا به تلاش و پافشاری در برخورد با مسئله و به دست آوردن اهداف بالاتر منتهی و به یادگیری با انگیزه منجر می‌شود. همچنین راهبردهای شناختی و فراشناختی، فرد را در چگونگی برنامه‌ریزی، کنترل و نظم‌دهی به یادگیری کمک می‌کند و باعث ایجاد یادگیری خودجوش می‌شود.

۶۲- گزینه «۴» در زنجیره‌سازی، مهارت‌های جدید ایجاد و آموخته می‌شود. یادگیری‌های محرک - پاسخ قبلی با یکدیگر پیوند می‌یابند و زنجیره‌ای از رفتارهای پیچیده ایجاد می‌شود. یادگیری کلامی و مهارت‌های کلامی نوعی زنجیره‌سازی است.

۶۳- گزینه «۱» یادگیری اکتشافی، آموزش یادگیری مبتنی بر تحقیق است. در این نوع یادگیری دانش‌آموز با بررسی و دستکاری در اشیاء با محیط در تعامل بوده، سؤالات را مطرح و روی آن‌ها بحث و آزمایش انجام می‌دهد. سپس نتیجه‌گیری می‌کند و نتایج را در موقعیت‌های جدیدتر به کار می‌گیرد. در روش اکتشافی، دانش‌آموز با راهنمایی معلم و یا بدون راهنمایی او به نتیجه می‌رسد.

۶۴- گزینه «۳» زیمرمن (۱۹۸۹) تعیین‌کننده‌های خودگردانی در یادگیری را به سه دسته تقسیم می‌کند:

- ۱- تعیین‌کننده‌های شخصی: این عوامل به باورهای شناختی پنهان مانند خودکارآمدی و اضطراب برمی‌گردد. برای مثال، حالات عاطفی فراگیران یکی از عوامل شخصی است که بر استفاده از راهبردهای خودگردانی (راهبردهای فراشناختی، شناختی و انگیزشی) در یادگیری تأثیر می‌گذارد.
- ۲- تعیین‌کننده‌های رفتاری: نظارت بر خود، خودسنجی و خودواکنشی، آثار رفتاری تعیین‌کننده خودگردانی تلقی می‌شوند. بدین ترتیب، مشاهده عملکرد شخصی، اطلاعات مهمی در مورد چگونگی پیشرفت فرد به سوی اهداف به دست می‌دهد.
- ۳- تعیین‌کننده‌های محیطی: کنترل خود، از طریق مشاهده الگو بروز می‌کند و در آن راهبردهای خودگردانی الگو واقع می‌شود، با حمایت اجتماعی همراه شده و سرانجام به تنهایی اجرا می‌شود.

۶۵- گزینه «۳» جایگشت تداعی با نظریه عناصر همانند انتقال آموزش ثرندایک رابطه‌ای نزدیک دارد. برای نشان دادن جایگشت تداعی باید از پیوند بین موقعیتی معین و پاسخی معین آغاز کرد. آنگاه باید عناصر محرک مربوط به موقعیت اصلی را به تدریج حذف کرد و عناصر محرک تازه‌ای را که مربوط به موقعیت اصلی نبوده‌اند به آن افزود. مثلاً در تبلیغات تجاری ابتدا تصویر یک زن بازیگر یا مرد قهرمان را که در بینندگان تصویر مثبت ایجاد می‌کند یا یک منظره خاطره‌انگیز آورده می‌شود و سپس در کنار این تصویر مثبت، تصویر کالا هم همان حس مثبت را در بیننده ایجاد می‌کند. بنابراین جایگشت تداعی به مجاورت یک محرک مثبت نیازمند است.

۶۶- گزینه «۴» خودواکنش‌سازی: افراد رفتارهایی را انجام می‌دهند که برای آنها رضایت خاطر ایجاد می‌کند، ولی از اعمالی که به نارضایتی، تحقیر و سرزنش خود منجر می‌شود، پرهیز می‌کنند.

۶۷- گزینه «۲» سالیوان معتقد بود افراد شخصیت خود را در بستر اجتماعی پرورش می‌دهند. او باور داشت که انسان‌ها بدون افراد دیگر هیچ شخصیتی نخواهند داشت. او معتقد است که شناخت ما از خود بسیار وابسته به ارزیابی دیگران از ماست. به این ترتیب «خود» در ما شکل می‌گیرد.

۶۸- گزینه «۱» روش الگوریتم یا روش پایایی، مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها هستند که با زبان دقیق و قابل فهم به همراه جزئیات کافی و به صورت مرحله به مرحله اجرا می‌شوند به گونه‌ای که هدف خاصی را دنبال می‌کنند و شروع و خاتمه آن‌ها نیز مشخص است.

۶۹- گزینه «۲» اداره کلاس درس یعنی استفاده از فنون ایجاد و حفظ یک محیط سالم و خالی از مشکلات رفتاری. وقتی حرف از اداره کلاس می‌زنیم، در رابطه با آموزش معلم‌محور است و معلم هر کاری انجام می‌دهد تا کلاسی عاری از مشکلات رفتاری داشته باشد (برنامه‌ریزی برای پیشگیری از رفتار نامطلوب). ولی انضباط به آن اعمالی اشاره می‌کند که معلمان به دلیل رفتارهای مختل‌کننده در فعالیت‌های کلاسی از جانب دانش‌آموزان انجام می‌دهند (اعمال عواقب متناسب با بد رفتاری).

۷۰- گزینه «۱» دیدگاه پردازش اطلاعات مانند نظریه شناختی- رشدی پیاژه، افراد را به صورت موجودات فعال و معقولی در نظر می‌گیرد که در پاسخ به درخواست‌های محیطی، تفکر خودشان را تغییر می‌دهند. دیدگاه پردازش اطلاعات بر این باور است که وقتی اطلاعات تازه‌ای آموخته می‌شود به ساخت معنایی‌ای که از قبل در نظام حافظه وجود داشته است افزوده می‌شود.

مدیریت آموزشی

۱۲۱- موفقیت در کدام کارکرد مدیریتی به خواست یا واکنش کارکنان وابسته است؟

- (۱) رهبری (۲) مربی‌گری (۳) سازماندهی (۴) برنامه‌ریزی

۱۲۲- کدام دسته از رهبران براساس باورهای اخلاقی خود یک ایدئولوژی به وجود می‌آورند؟

- (۱) خدمتگذار (۲) فرمند (۳) معنوی (۴) اصیل

۱۲۳- بهترین شیوه برخورد با چالش تنوع نیروی کار در سازمان کدام است؟

- (۱) شناخت و ارزش‌گذاری تفاوت‌های کارکنان (۲) اداره افراد با استفاده از فرضیه دیگ ذوب
(۳) پذیرش نیروی بومی و جوان‌گرایی (۴) ترویج یک فرهنگ سازمانی ویژه

۱۲۴- چارچوب‌های رهبری موقعیتی بولمن و دیل در کدام مورد می‌تواند برای مدیران مدارس سودمند باشد؟

- (۱) مذاکرات مدیران مدارس با مقامات و هیئت‌ها (۲) تشخیص آمادگی زیردستان برای سازگاری
(۳) تبدیل مدرسه به یک سازمان یادگیرنده (۴) پرورش خودباوری و شایستگی پیروان

۱۲۵- عبارت «کارمند خوشحال و راضی الزاماً مولدترین کارمند نیست.» محدودیت کدام مدل رفتار سازمانی را بیان می‌کند؟

- (۱) همکارانه (۲) حمایتی (۳) پناهگاهی (۴) استبدادی

۱۲۶- هنگامی که برنامه‌های مدرسه‌ای، با شرایط ثابت بومی و محلی متناسب باشد، مدیر مدرسه باید بر کدام رفتار تأکید نماید؟

- (۱) بینش‌مدار مانند توسعه چشم‌اندازهای مشخص (۲) رابطه‌مدار مانند ایجاد توازن در رفتارها
(۳) تغییرمدار مانند نشر دانش جدید (۴) وظیفه‌مدار مانند افزایش کارایی

۱۲۷- کاربرد کدام نظریه در مدیریت آموزشی می‌تواند پاسخی برای مفهوم «برگشت» به عنوان یکی از سازوکارهای دفاعی روان‌شناختی در هدایت رفتار سازمانی انسان باشد؟

- (۱) وجود، وابستگی، رشد (ERG) (۲) انگیزشی - بهداشتی (۳) برابری (۴) انتظار

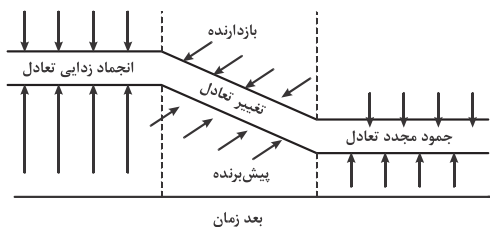
۱۲۸- مفهوم «سه‌بعدی مدیریت آموزشی» که از طبقه‌بندی‌های علمی حوزه مدیریت آموزشی است از نتایج پژوهش‌های کدام رخداد در مدیریت آموزشی بود؟

- (۱) ائتلاف بین ایالتی گواهینامه رهبری مدرسه (۲) برنامه همیاری
(۳) نهضت نظریه (۴) پیدایش انقلاب گرینفیلد

۱۲۹- سازمان‌های یادگیرنده امروزی جزء کدام یک از ساختارهای سازمانی هستند؟

- (۱) بدون مرز (۲) ماتریسی (۳) مجازی (۴) ارگانیکی

۱۳۰- شکل زیر، کدام نظریه کاربردی را در مدیریت آموزشی بازنمایی می‌کند؟

- (۱) تئوری مسیر - هدف
(۲) الگوی رهبری تحولی
(۳) نظام‌های تغییر
(۴) تحلیل میدان نیرو

۱۳۱- در قلمرو رفتار سازمانی، کدام مفهوم بیش از همه مورد تأکید قرار گرفته است؟

- (۱) فرهنگ سازمانی (۲) جو سازمانی (۳) رضایت شغلی (۴) تعهد سازمانی

۱۳۲- کدام مؤلفه، پایه یا بنیان «رضایت شغلی» و «تعهد سازمانی» را تشکیل می‌دهد؟

- (۱) ادراک (۲) عملکرد (۳) نگرش (۴) انگیزش

۱۳۳- صاحب‌نظران کلاسیک، مدیریت سازمان را به منزله یک مدل سلسله‌مراتبی بوروکراتیک می‌نگریستند و این واقعیت را نادیده می‌گرفتند که

برخی سازمان‌ها پیرامون یک رهبر فرهمند نظم پیدا می‌کنند. در این وضعیت آنان از کدام نوع نظریه پردازی بهره می‌بردند؟

- (۱) کارکردی (۲) قیاسی (۳) نظری (۴) استقرایی

۱۳۴- کدام مورد، می‌تواند وظیفه مدیریت آموزشی تلقی شود؟

- (۱) رصد بازار فناوری‌های آموزشی
(۲) گزارش‌دهی به مراجع بالاسری در مرکز
(۳) برنامه‌ریزی برای تبدیل هدف‌ها به نقشه راه
(۴) نظارت بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

۱۳۵- «دانیل گریفیث بر این باور که مدیریت، رفتاری عام در همه سازمان‌های بشری است نظریه مدیریت به منزله تصمیم‌گیری را ساخته است.» این عبارت، کدام عنصر پردازش نظریه است؟

- (۱) قانون (۲) مفروضه (۳) فرضیه (۴) اصل

۱۳۶- تقسیم کار و کارگروهی در کدام مرحله از چرخه حیات سازمانی رخ می‌دهد؟

- (۱) رسمی شدن و مدیریت عملکرد
(۲) رسمی شدن و تدبیراندیشی
(۳) همکاری و تدبیراندیشی
(۴) همکاری و رسمی شدن

۱۳۷- طبق تئوری اثربخشی فیدلر، اثربخشی عملکرد رهبر، بستگی به چه عاملی دارد؟

- (۱) سازگاری مناسب سبک رهبری با موقعیت و شرایط
(۲) انجام رساندن موفقیت‌آمیز وظایف در سازمان
(۳) موقعیت مطلوب و باثبات رهبری سازمان
(۴) ایجاد روابط حسنه با دیگر اعضا

۱۳۸- سبک رهبری رئیس یک دانشکده با اساتیدی با سابقه تدریس بالا در همان دانشکده، بهتر است به چه شکلی باشد؟

- (۱) رابطه‌مدار قوی و وظیفه‌مدار قوی
(۲) رابطه‌مدار قوی و وظیفه‌مدار ضعیف
(۳) رابطه‌مدار ضعیف و وظیفه‌مدار قوی
(۴) رابطه‌مدار ضعیف و وظیفه‌مدار ضعیف

۱۳۹- اشتباه اثرگذار در آموزش مدیریت آموزشی در کشور ناشی از بی‌توجهی به کدام واقعیت است؟

- (۱) توسعه جنبه فنی، کارآموزی و اشتغال‌زایی دانش‌آموختگان
(۲) اثربخشی برنامه آموزشی، منابع درسی و فعالیت‌های یادگیری
(۳) تشکیل حلقه‌های یادگیری و انجمن‌های علمی و غنی‌سازی تجربه‌های سازمانی
(۴) شکل‌گیری نظریه‌ها از زوایای خاص و بر مبنای اقتضات سازمانی زمان و مکان معین

۱۴۰- در کدام یک از ابعاد جو سازمانی مدرسه مدیر به عدم نظارت نزدیک و برانگیختن معلمان از طریق الگویی که شخصاً ایجاد کرده است می‌پردازد؟

- (۱) کناره‌گیری (۲) پویایی رفتار (۳) توجه و رسیدگی (۴) تأکید بر تولید

تکنولوژی آموزشی

۱۴۱- کدام کاربست، هنگامی انجام می‌شود که از شاگردان خواسته شود تا نمونه‌های جدیدی را با نام‌بردن، مرتب‌کردن یا رتبه‌بندی کردن طبقه‌بندی کنند؟

- (۱) به‌یادآوردن چیزی (۲) نحوه انجام دادن کاری (۳) آنچه اتفاق می‌افتد (۴) انواع چیزی

۱۴۲- طرح آموزشی با استفاده از ارائه مثال‌های متنوع و پیچیده، طرح سؤال، ترغیب تصویرسازی ذهنی و ارائه بازخورد بر کدام نوع بار شناختی تأثیر می‌گذارد؟

- (۱) بیرونی (۲) درونی (۳) اضافی (۴) مطلوب

۱۴۳- طراح آموزشی در زمان انجام طراحی با چند نوع زمینه (context) مواجه است که بایستی آن‌ها را تحلیل کند؟

- (۱) یادگیرنده - اطلاعاتی - محیطی
(۲) دانشی - مهارتی - نگرشی
(۳) آموزشی - انتقالی - تطبیقی
(۴) آموزشی - یادگیری - شناختی

۱۴۴- «در این مرحله یادگیرندگان با برقراری ارتباط بین مفاهیم، آموخته‌های خود را در جهان پیرامون به کار می‌گیرند» مربوط به کدام مرحله در الگوی ۵E بایی است؟

- (۱) فعال‌سازی (۲) شرح و بسط (۳) اکتشاف (۴) ارزشیابی

۱۴۵- مهارت‌هایی که در هر بار تکرار اجرای آن، ترتیب و نوع عملکرد به‌صورت خاص و متفاوت از قبل است چه موضوعاتی نامیده می‌شود؟

- (۱) عملی (۲) نظری (۳) روش کاری (۴) انتقالی

۱۴۶- در کدام نظریه آموزشی «وقف دادن شاگردان با کارهای واقعی از طریق فعالیت و تعامل اجتماعی» مورد تأکید است؟

- (۱) یادگیری تعاملی (۲) یادگیری توزیع‌شده (۳) یادگیری موقعیتی (۴) یادگیری برخط

مدیریت آموزشی

۱۲۱- گزینه «۱» رهبری و مدیریت اصطلاحاتی هستند که در اغلب موارد مترادف در نظر گرفته می‌شوند. درک این موضوع که رهبری بخش مهمی از مدیریت تأثیرگذار می‌باشد بسیار مهم است. به‌عنوان جزء بسیار مهم در مدیریت، رفتارهای قابل توجه رهبری، بر روی ایجاد محیطی که در آن تک‌تک و تمام کارمندان پیشرفت کرده و به برتری دست پیدا می‌کنند تأکید می‌کند. رهبری ظرفیتی است که برای تحت تأثیر قراردادن و ایجاد حرکت در تلاش‌های گروهی برای دستیابی به اهداف تعریف می‌شود. این تأثیر می‌تواند ناشی از منابع رسمی باشد همانند فرصت‌هایی که در کسب موقعیت‌های مدیریتی در یک سازمان وجود دارند. یک مدیر باید خصوصیات رفتاری و ویژگی‌های یک رهبر را داشته باشد. رهبران استراتژی‌هایی را توسعه داده و آغاز می‌کنند که مزیت‌های رقابتی را ایجاد کرده و حفظ می‌کنند. سازمان‌ها به دنبال تقویت رهبری و تقویت مدیریت برای بهره‌وری سازمانی بهینه هستند. چند ویژگی رهبر خوب:

- ۱- رهبری کار تیمی را توسعه می‌دهد: سه تعیین‌کننده حیاتی کار تیمی رهبر، زیردستان و محیط است. این عوامل به هم وابسته‌اند. این مسئولیت رهبر است که محیط را برای کار مساعد سازد. او حس جمع‌گرایی را برای کار تیمی در کارمندان ایجاد می‌کند.
- ۲- رهبر نماینده زیردستان است: او واسطه‌ای بین گروه‌های کاری و مدیریت عالی است.
- ۳- رهبر یک مشاور مناسب است: اغلب اوقات افراد در محل کار برای از بین بردن عدم تعادل عاطفی که گاهی در آن‌ها ایجاد می‌شود، نیاز به مشاوره دارند. او موانع را برای عملکرد مؤثر برطرف می‌کند.
- ۴- به‌طور مناسب از قدرتش استفاده می‌کند: اگر یک رهبر می‌خواهد به طور مؤثری به اهداف مورد انتظار خود برسد، باید قدرت و اختیار داشته باشد تا به‌گونه‌ای عمل کند که پاسخ مثبت کارگران را تحریک کند. یک رهبر بسته به شرایط، انواع مختلف قدرت، یعنی قدرت پاداش، قدرت ایجاد و قدرت مشروع را اعمال می‌کند. علاوه بر مبنای رسمی، پایه غیررسمی قدرت نیز تأثیر قدرتمندتری بر اثربخشی سازمان دارد. هیچ رهبری مؤثر نیست مگر اینکه زیردستان از دستور او اطاعت کنند.
- ۵- رهبر زمان را به خوبی مدیریت می‌کند: زمان بسیار ارزشمند و حیاتی است اما اغلب در مدیریت نادیده گرفته می‌شود. رهبر از طریق آگاهی از اصول مدیریت زمان مانند تهیه نمودار زمان، تکنیک‌های برنامه‌ریزی و غیره، در موقعیتی است که می‌تواند از بهره‌وری زمان در سازمان استفاده کند. موفقیت در رهبری ارتباط تنگاتنگی با خواست کارکنان سازمان دارد.

۱۲۲- گزینه «۲» رهبران را به دو دسته تقسیم می‌کنند، یک دسته کسانی که هستند که بیشتر تئوری‌های رهبری درباره آن‌ها ارائه شده است، آن‌ها را رهبران عملگرا می‌نامند، این افراد در پیروان خود ایجاد انگیزه می‌کنند و از طریق وظایف، نقش‌ها و شرایط کارهایی که باید انجام شود، آن‌ها را در جهت تأمین هدف‌های سازمان رهبری و هدایت می‌نمایند، ولی دسته دیگری از رهبران هم هستند که به‌صورتی بسیار عمیق و خارق‌العاده بر پیروان خود اعمال نفوذ می‌کنند، به آن‌ها الهام می‌بخشند و آن‌ها را در راه تعالی بخشیدن به خواسته‌های خود (در جهت منافع سازمان) هدایت می‌کنند. این رهبران تعالی‌بخش توجه خود را به خیر و صلاح پیروان معطوف می‌کنند، آنان از طریق مسائل گذشته در بستر راه‌های نوین می‌کوشند تا بر میزان آگاهی‌های پیروان بیفزایند، این رهبران از چنان قدرتی برخوردارند که می‌توانند در اثر تلقین، پیروان خود را وادار کنند که دست به کارهای خارق‌العاده بزنند و هدف‌های گروه را تأمین کنند. در واقع همه رهبران تعالی‌بخش از نوعی جذابیت و الوهیت برخوردارند؛ با توجه به نکات یادشده دو واژه تعالی‌بخش و فره‌مند مترادف‌اند.

۱۲۳- گزینه «۱» با توجه به اینکه مدیریت با انواع انسان سروکار دارد مدیر باید بر تفاوت‌های فردی تأکید داشته باشد. چراکه انسان‌ها واحد نیستند که یک نسخه ثابت برای همه نوشته شود. پس بهترین شیوه برخورد با تنوع نیروی کار شناخت و ارزش‌گذاری تفاوت‌های کارکنان است.

۱۲۴- گزینه «۱» وجود چشم‌اندازهای مختلف باعث به‌وجود آمدن آنچه که بولمن و دیل چندگانگی مفهومی می‌نامند، می‌شود. چشم‌اندازهای مورد علاقه مدیران صراحتاً یا ضمناً بر فرایند تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارند. از واژه تشبیه یا استعاره برای توضیح ویژگی پیچیده زندگی سازمانی استفاده کرده و چنین بیان می‌کنند: هر فرضیه یا نقطه‌نظری که ما در مطالعه سازمان یا مدیریت استفاده می‌کنیم، ناقص، تبعیض‌آمیز و گمراه‌کننده است. از نظر بولمن و دیل طبق نظریه رهبری موقعیتی، مذاکرات مدیران مدارس با مقامات و هیئت‌ها می‌تواند سودمند باشد.

۱۲۵- گزینه «۳» مدل‌های رفتار سازمانی:

چهار مدل یا چارچوب اصلی وجود دارد که سازمان‌ها بر مبنای آن‌ها عمل می‌کنند که عبارتند از:
 مدل استبدادی: مبنای این مدل، قدرت با گرایش مدیریتی اقتدار است. کارکنان به سوی فرمانبرداری گرایش داشته و به رؤسای خود وابسته‌اند. کارکنان نیاز دارند که وضعیت معیشت آن‌ها در نظر گرفته شود. نتیجه عملکرد در این حالت حداقل است. (تیلواریسم)
 مدل مراقبتی (پناهگاهی): مبنای این مدل منابع اقتصادی با گرایش مدیریتی پول است. کارکنان تمایل به امنیت و سود داشته و به سازمان وابسته‌اند. کارکنان نیاز دارند که امنیت آن‌ها در نظر گرفته شود. نتیجه عملکرد در این حالت مشارکت انفعالی است. این مدل در جایی به‌کار می‌رود که افراد هنوز نیازهای کمبود خود را رفع نکرده‌اند. یعنی هنوز در نیازهای کمبود هرم مازلو گیر کرده‌اند و به مرحله خودشکوفایی نرسیده‌اند.
 مدل حمایتی: مبنای این مدل رهبری با گرایش مدیریتی حمایت است. کارکنان تمایل به عملکرد شغلی و مشارکت داشته و نیاز دارند که شأن و منزلت آن‌ها در نظر گرفته شود.

مدل مشارکتی: مبنای این مدل مشارکت با گرایش مدیریتی کارگروهی است. کارکنان تمایل به انجام رفتار مسئولانه و خودنظمی دارند. کارکنان نیاز دارند که حس خودوقوع بینی آن‌ها در نظر گرفته شود. نتیجه عملکرد در این حالت، شور و ذوق تعدیل یافته و نتیجه بهتر می‌باشد.

اگرچه چهار مدل جداگانه وجود دارد ولی هیچ سازمانی فقط از یک مدل استفاده نمی‌کند. مدل اول استبدادی، ریشه‌هایی در انقلاب صنعتی دارد و مدیران در این حالت خارج از تئوری X آقای مک‌گریگور عمل می‌کنند. سه مدل بعدی با ساختن تئوری Y آقای مک‌گریگور آغاز شده است. از آنجایی که هریک از این مدل‌ها در دوره‌های زمانی مختلف شکل گرفته‌اند، لذا بهترین مدل وجود ندارد. مدل مشارکتی نباید به عنوان آخرین و بهترین مدل انگاشته شود، اما می‌تواند به‌عنوان شروع یک مدل جدید یا پارادایم تلقی شود.

۱۲۶- گزینه «۴» انواع سبک‌های مدیریت:

سبک‌های وظیفه‌مداری، سبک‌های رابطه‌مداری، سبک‌های وظیفه‌مداری و رابطه‌مداری قوی، سبک‌های وظیفه‌مداری و رابطه‌مداری ضعیف - سبک‌های وظیفه‌مداری: سبک وظیفه‌مداری رفتاری است که با گرایش زیاد مدیر به تعیین نقش‌های کارمندان مشخص می‌گردد. براساس الگوی سه بعدی اثربخشی مدیر، در صورتی که این سبک رفتاری مدیر در شرایط نامناسب (براساس خواسته‌های محیطی) به‌کاربرده شود رفتار مدیر غیر اثربخش خواهد بود و «مدیر خودکامه» نام می‌گیرد. زمانی که این سبک رفتاری در شرایط مناسب به‌کار برده شود مدیر اثربخش بوده و «مدیر مستبد خیراندیش یا مستبد خیرخواه» خوانده می‌شود.

- سبک‌های رابطه‌مداری: سبک‌های رابطه‌مداری تحت عنوان سبک‌هایی که در آن مدیر حداقل گرایش به وظیفه و یا کار و حداکثر گرایش به رابطه یا فرد را داراست، بررسی می‌شود. این سبک رفتاری در صورتی که در شرایط مناسب به کار رود اثربخش بوده و مدیر «رشددهنده» نام می‌گیرد ولی اگر در شرایط نامناسب به کار رود، غیر اثربخش بوده و مدیر «مطیع یا موعظه‌گر» نامیده می‌شود.

- سبک‌های وظیفه‌مداری و رابطه‌مداری قوی: سبک مدیریت وظیفه‌مدار و رابطه‌مدار قوی با گرایش زیاد مدیر به وظیفه‌مداری و نیز رابطه‌مداری به‌طور هم‌زمان یعنی مدیریت تیمی توصیف می‌گردد. مدبری که این سبک را در شرایط مناسب به‌کار گیرد، «مدیر مجری» نام می‌گیرد و در صورتی که در شرایط نامناسب استفاده شود «مدیر سازشکار» نامیده می‌شود.

- سبک وظیفه‌مداری و رابطه‌مداری ضعیف: سبک‌های وظیفه‌مداری و رابطه‌مداری ضعیف به‌عنوان سبک‌هایی از رفتار مدیر که در آن‌ها حداقل گرایش به وظیفه‌مداری و نیز رابطه‌مداری را داراست توصیف می‌کند. این سبک رفتاری در صورتی که در شرایط مناسب به‌کار رود، «مدیر اثربخش» اگر در شرایط نامناسب استفاده شود، «مدیر دیوانسالار» نام می‌گیرد.

۱۲۷- گزینه «۱» نظریه بودن، وابستگی و رشد (ERG)

نظریه انگیزشی کار (ERG) که توسط کلایتون آلدرفر (Clayton Alderfer) ارائه شده و توسعه یافت، مربوط به نیازهای سلسله‌مراتبی مزلو است. او سه نیاز اساسی را برمی‌شمارد: نیازهای بودن (Existence)، وابستگی (Relatedness) و نیازهای رشد (Growth Needs). این نیازها شامل نیازهای پیشنهاد شده مزلو است و می‌توانند در درون محیط کار برآورده شوند. نیازهای بودن، پایین‌ترین سطح نیازها، مربوط به بقای جسمانی است که شامل نیاز به غذا، آب، مسکن، سلامت جسمانی بوده و سازمان می‌تواند این نیازها را از طریق دستمزد، مزایای جنبی، محیط کاری ایمن و امنیت شغلی برآورده سازد.

نیازهای وابستگی شامل تعامل با دیگران است و رضایت از این روابط اجتماعی سبب حمایت عاطفی، احترام، شناخت و تعلق می‌گردد. نیازهای وابستگی در مشاغل می‌تواند از طریق تعامل با همکاران و دوستان و در بیرون از شغل با خانواده و دوستان برآورده شود.

نیازهای رشد بر خود تمرکز دارد، مثل نیاز ما برای رشد شخصی و توسعه. این نیازها می‌تواند به نحو کامل به وسیله استفاده از مهارت‌ها و توانایی‌هایمان برآورده شود. نیازهای رشد شامل نیازهای حرمت ذات و خودشکوفایی مزلو می‌باشد. اگر در یک شغل چالش، اختیار و خلاقیت وجود داشته باشد می‌تواند نیازهای رشد را ارضا کند.

نیازهای ERG بر حسب سلسله‌مراتب مرتب نشده‌اند. همه این نیازها می‌توانند در یک زمان معین ما را تحت تأثیر قرار دهند.

برآورده شدن یک گروه از نیازها به معنی منجر شدن خودبه‌خود به نیاز سطح بالاتر نیست. اما محرومیت از نیازهای وابستگی و رشد می‌تواند به بازگشت به نیاز بودن منجر شود. در حالی که مزلو اعتقاد داشت یک فرد اصرار به برآورد یک نیاز خواهد داشت، آلدرفر می‌گوید: هنگامی که یک فرد به دلایلی از برآورد یک نیاز منصرف گردید، مجدداً توجهش را روی یک نیاز اساسی تر متمرکز خواهد نمود. به عنوان مثال: اگر یک کارمند نتوانست در شغل خود حمایت عاطفی یا شناخت به‌دست آورد (نیازهای وابستگی) ممکن است حقوق بالاتر و یا مراقبت‌های بهداشتی بهتر (نیازهای بودن) را به جای تلافی شکست در برآوردن دیگر نیازها مطالبه کند. به عبارت دیگر در نظریه مزلو، بازگشت به سطح پایین‌تر نیازها غیرممکن ولی در نظریه آلدرفر ممکن است. مزلو می‌گوید: هنگامی که یک نیاز ارضا گردید، دیگر آن نیاز برای فرد چندان برانگیزاننده نیست. در مقابل آلدرفر می‌گوید: ارضای یک نیاز ممکن است شدت آن را افزایش دهد.

برای مثال اگر یک شغل به میزان زیادی، چالش و خلاقیت را فراهم نمود، نیاز رشد ممکن است قوی‌تر گردد و کارکنان را در جستجوی چالش‌های بیشتر و بزرگ‌تر هدایت کند. نظریه ERG در مقایسه با نظریه سلسله‌مراتب مزلو بیشتر قابل کاربرد مستقیم به انگیزش کارکنان و نیز دارای حمایت تجربی بالاتری است.

۱۷۱- کدام مورد در خصوص مقیاس‌های اندازه‌گیری، درست است؟

- (۱) متغیرهای روانی، عمدتاً با مقیاس نسبتی اندازه‌گیری می‌شوند.
- (۲) متغیرهای گسسته، همگی در سطح اسمی یا ترتیبی اندازه گرفته می‌شوند.
- (۳) محاسبه میانگین و انحراف استاندارد برای متغیرهای با سطح اندازه‌گیری فاصله‌ای مجاز است.
- (۴) می‌توان رابطه غیرخطی بین دو متغیر با مقیاس ترتیبی را با همبستگی پیرسون محاسبه کرد.

۱۷۲- کدام مورد در خصوص آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، درست نیست؟

- (۱) جزو ابزارهای اندازه‌گیری عملکرد بیشینه هستند.
- (۲) برای تعیین آموخته‌های قبلی یا توانایی‌های موجود افراد به کار می‌روند.
- (۳) توانایی‌های وابسته به این آزمون‌ها، به آموزش آموزشگاهی ربط دارد.
- (۴) توانایی‌های شناختی و ذهنی که در همه انواع فعالیت‌های فکری ضروری هستند را اندازه می‌گیرند.

۱۷۳- کدام مورد در خصوص ارزشیابی‌های آموزشی، درست نیست؟

- (۱) در ارزشیابی هنجاری می‌توان وضعیت یک دانش‌آموز را نسبت به اهداف آموزشی مشخص تعیین کرد.
- (۲) ارزشیابی تکوینی در طول دوره آموزشی که هنوز یادگیری در جریان است، انجام می‌شود.
- (۳) در ارزشیابی آغازین می‌توان آمادگی‌های قبلی دانش‌آموزان را برای یادگیری هدف‌های درس تازه، تعیین کرد.
- (۴) در ارزشیابی پایانی از آزمون‌های جامعی که نمونه کاملی از محتوا و هدف‌ها را شامل می‌شود، استفاده می‌شود.

۱۷۴- کدام مورد در خصوص جدول مشخصات آزمون، درست است؟

- (۱) در آزمون‌های وابسته به هنجار، تهیه جدول مشخصات ضروری نیست.
- (۲) تهیه دقیق جدول مشخصات، پایایی آزمون‌های پیشرفت تحصیلی را تضمین می‌کند.
- (۳) جدول مشخصات آزمون‌های تکوینی نسبت به آزمون‌های تراکمی مفصل‌تر است.
- (۴) در جدول مشخصات آزمون‌های وابسته به ملاک، هدف‌های دقیق آموزشی وارد می‌شود.

۱۷۵- کدام مورد در خصوص مزیت‌های انواع سؤالات آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، درست است؟

- (۱) سؤالات چندگزینه‌ای، توانایی تولید و پروراندن مطالب را می‌سنجد.
- (۲) طراحی سؤالات کوتاه پاسخ به راحتی و نمره‌گذاری آن با دقت انجام می‌پذیرد.
- (۳) طراحی و تهیه سؤالات جورکردنی و همچنین نمره‌گذاری آن‌ها به سرعت و سهولت امکان‌پذیر است.
- (۴) با استفاده از سؤالات صحیح - غلط می‌توان نمونه بزرگی از هدف‌های آموزشی سطح بالا را اندازه گرفت.

مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی

۱۷۶- شعار «حداکثر آموزش برای اکثریت جامعه»، در کدام روش برنامه‌ریزی مطرح شده است؟

- (۱) اقتصادی
- (۲) ترکیبی
- (۳) نیروی انسانی
- (۴) تقاضای اجتماعی - فرهنگی

۱۷۷- بررسی بازده یا پیامدهای آموزشی، در چه زمانی از فرایند آموزشی امکان‌پذیر است؟

- (۱) ضمن سال تحصیلی
- (۲) بعد از اتمام تحصیلات
- (۳) پایان هر سال تحصیلی
- (۴) بعد از اشتغال

۱۷۸- تدوین هدف‌های کلی آموزشی بر اساس سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور، جزو کدام نوع برنامه‌ریزی است؟

- (۱) فراسوی کلان
- (۲) موردی
- (۳) خرد
- (۴) جامع

۱۷۹- بازنگری برنامه درسی رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان، جزو کدام نوع برنامه‌ریزی است؟

- (۱) منطقه‌ای
- (۲) جامع
- (۳) ویژه
- (۴) کلان

۱۸۰- بیشترین هزینه در نظام‌های آموزشی، معطوف به کدام مورد است؟

- (۱) ساختمان و تجهیزات
- (۲) فرصت‌های ازدست‌رفته
- (۳) معلمان و نیروی انسانی
- (۴) چاپ و تأمین کتب و منابع آموزشی

۱۸۱- کدام‌یک، از شاخص‌های فرایند نظام آموزشی است؟

- (۱) نرخ افت تحصیلی
- (۲) درصد معلمان کارآزموده
- (۳) نسبت دانش‌آموز به معلم
- (۴) نرخ ورودی به دوره ابتدایی

۱۸۲- انتخاب محتوا با توجه به زمان تخصیص یافته، منابع قابل دسترس، کارکنان، قوانین موجود و بودجه اختصاص یافته، مربوط به کدام یک از اصول انتخاب محتوای برنامه درسی است؟

- (۱) اعتبار (۲) اهمیت (۳) انعطاف پذیری (۴) توجه به ساختار دانش

۱۸۳- قابل پیش بینی نبودن مجموعه‌ای از شناخت‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌ها در تعاملات آموزشی برای برنامه‌ریزان درسی، موجب شده تا در برنامه درسی مطلوب، به کدام اصل توجه کنند؟

- (۱) برنامه‌ریزی غیررسمی (۲) تنوع مواد آموزشی (۳) نگاه فرایندی به محتوا (۴) بسیج همه استعدادها و توانایی‌ها

۱۸۴- در کدام معنای برنامه درسی، دانش‌آموزان باید مجموعه‌ای از مواد، موضوعات و محتوای آموزشی استاندارد را یاد بگیرند و به دریافت گواهینامه تحصیلی در رقابت با یکدیگر نائل شوند؟

- (۱) طرح و نقشه (۲) میدان مسابقه (۳) تجارب یادگیری (۴) محتوای درسی

۱۸۵- توجه به کدام مورد، مهم‌ترین پیام نظریه شواب است؟

- (۱) هنرهای برنامه درسی (۲) تنوری‌های برنامه درسی (۳) قلمرو عمل بیش از نظر (۴) وحدت و یگانگی پژوهش و برنامه درسی

۱۸۶- کدام الگو، برنامه درسی را یک پیوستار متصل از تجارب یادگیرنده در ارتباط با مدرسه تعریف می‌کند؟

- (۱) بوشامب (۲) شین (۳) مشورتی (۴) هانکینز

۱۸۷- کدام مورد، مصداق برنامه درسی قصدشده (رسمی) است؟

- (۱) تدریس معلم (۲) سند برنامه درسی (۳) تکلیف دانش‌آموز (۴) تعامل معلم و دانش‌آموز

۱۸۸- منظور از سطح فراگیر یا عام در تصمیم‌گیری هنگام تکوین برنامه، کدام مورد است؟

- (۱) مبانی ارزشی (۲) برنامه‌ریزی (۳) عناصر برنامه (۴) چگونگی اعمال عناصر برنامه

۱۸۹- نظام آموزش و پرورش ایران، با کدام رویکرد اجرایی، بیشتر همخوانی دارد؟

- (۱) اقتضایی (۲) سازگاری آزاد (۳) سازگاری محدود (۴) وفادارانه

۱۹۰- زمانی که در کتاب‌های درسی یک پایه تحصیلی، موضوع آموزش محیط‌زیست به‌طور همه‌جانبه بررسی می‌شود، از کدام شیوه سازماندهی استفاده می‌شود؟

- (۱) بین رشته‌ای (۲) چند رشته‌ای (۳) رشته‌های عام (۴) موازی‌سازی

۱۹۱- توانایی به‌کارگیری بعضی از یافته‌های روان‌شناسی در زندگی روزمره در درس روان‌شناسی، بیانگر کدام اهداف درسی است؟

- (۱) آرمانی (۲) رفتاری (۳) کلی (۴) کلان

۱۹۲- کدام برنامه درسی، شامل تجربیات و یادگیری قبلی دانش‌آموز است که با خود به مدرسه می‌آورد؟

- (۱) آشکار (۲) اجتماعی (۳) پراگماتیک (۴) نهفته

۱۹۳- برنامه درسی خاموش، بر کدام مورد دلالت دارد؟

- (۱) اجراشده (۲) تجربه‌شده (۳) کسب‌شده (۴) نوشته‌شده

۱۹۴- پرداختن به مبحث خرده‌فرهنگ‌ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی، بیانگر کدام برنامه درسی است؟

- (۱) رسمی (۲) عملی (۳) عقیم (۴) پنهان

۱۹۵- کدام ارزشیابی، بیشتر برای بررسی میزان تحقق اهداف و اثربخش بودن فعالیت‌های برنامه درسی انجام می‌شود؟

- (۱) پیشرفت‌گرا (۲) تشخیصی (۳) تکوینی (۴) پایانی

نظارت و راهنمایی

۱۹۶- در کدام رویکرد نظارتی، ناظر آموزشی، افکار معلم را برای شکل دادن به برنامه شخصی آماده می‌کند؟

- (۱) اطلاعات دستوری (۲) کنترل دستوری (۳) غیردستوری (۴) همکارانه

۱۹۷- ساختار بوروکراتیک در نظام آموزشی، با کدام نوع نظارت آموزشی سازگارتر است؟

- (۱) بازرسی (۲) فنی (۳) علمی (۴) مدیریتی

۱۶۷- گزینه «۲» در روش بازآزمایی، آزمون را دوبار روی گروه واحدی از آزمون‌شوندگان اجرا و همبستگی بین نمرات حاصل از دوبار اجرای آزمون را محاسبه می‌کنیم. این ضریب همبستگی ضریب پایایی آزمون است که به آن پایایی بازآزمایی می‌گوییم. از این روش زمانی می‌توانیم استفاده کنیم که ویژگی مورد اندازه‌گیری در طول زمان تغییر نکند. به عنوان مثال چنین تصور می‌شود که هوش ویژگی و صفت نسبتاً پایداری است که در فاصله اجرای یک آزمون هوش در دو نوبت متفاوت تغییر نمی‌کند. این روش ساده‌ترین روش تعیین پایایی است اما متخصصان اندازه‌گیری و ارزشیابی از آن انتقاد کرده‌اند.

۱۶۸- گزینه «۲» ابتدا ضریب دشواری بالا و پایین و نسبت‌های درست هر دو را به دست می‌آوریم و سپس در فرمول ضریب تمیز قرار می‌دهیم.

$$P = \frac{R}{T} \times 100 = \frac{15}{20} \times 100 = 75, \quad P = \frac{r_H + r_L}{2} \Rightarrow 0/5 = \frac{0/75 + r_L}{2} \Rightarrow r_L = 0/25$$

(r_H): نسبت افراد گروه بالا که به سؤال جواب درست داده‌اند - r_L : نسبت افراد گروه پایین که به سؤال جواب درست داده‌اند)

$$\text{ضریب تمیز} = 0/5 - 0/25 = 0/75 = \text{نسبت پاسخ درست گروه پایین} - \text{نسبت پاسخ درست گروه بالا}$$

۱۶۹- گزینه «۳» با توجه به اینکه توزیع ارزشیابی وابسته بهنجار توزیع نرمال است و در نتیجه ضریب دشواری بالاست، واریانس بزرگ و کوواریانس مثبت در این آزمون وجود دارد.

۱۷۰- گزینه «۳» ارزشیابی فرایند نظام‌دار جمع‌آوری تحلیل و تفسیر اطلاعات است. ارزشیابی تعیین می‌کند که اهداف موردنظر تغییر یافته‌اند یا در حال تغییر یافتن هستند و به چه میزانی. به عبارت دیگر، ارزشیابی عبارت است از داوری ارزشی درباره کیفیت موضوع مورد ارزشیابی و جمع‌آوری، تفسیر و تحلیل اطلاعات با روش‌ها و فنون تجربی. یکی از ویژگی‌های مهم ارزشیابی، تغییر کیفیت اصلی داوری ارزشی با توجه به کیفیت می‌باشد. پس از اینکه داوری ارزش انجام شد، این ارزشیابی مبنای تصمیم‌گیری برای فعالیت‌های عملی و اجرایی است.

۱۷۱- گزینه «۳» متغیرهای روانشناختی عمدتاً با مقیاس فاصله‌ای اندازه‌گیری می‌شوند. متغیرهای گسسته همگی در سطح فاصله‌ای و نسبی اندازه گرفته می‌شوند و همچنین می‌توان رابطه فقط خطی بین دو متغیر با مقیاس ترتیبی را با همبستگی پیرسون محاسبه کرد.

۱۷۲- گزینه «۴» توانایی‌های شناختی توسط آزمون‌های سنجش و مباحث عاطفی با استفاده از پرسشنامه‌ها سنجش می‌شوند.

۱۷۳- گزینه «۱» ارزشیابی آغازی به دو منظور انجام می‌شود: ۱- رفتار ورودی را تعیین می‌کند یعنی دانش‌آموزان اطلاعات لازم برای یادگیری بازی جدید را کسب کرده‌اند. ۲- پیش‌آزمون را شامل می‌شود یعنی یادگیرندگان چه مقدار از هدف و محتوای درس تازه را قبلاً یاد گرفته‌اند. ارزشیابی تکوینی در جریان آموزش انجام می‌شود؛ وقتی که در طول دوره آموزشی انجام فعالیت معلم ادامه دارد و یادگیری در حال تکمیل است. ارزشیابی تکوینی دنبال میزان دستیابی به اهداف و میزان یادگیری و پیدا کردن اشکالات روش معلم است. ارزشیابی تشخیصی هم در جریان آموزش انجام می‌شود و تفاوت آن با ارزشیابی تکوینی در آن است که اگر دانش‌آموز و دانش‌آموزانی در یک زمینه خاص دارای مشکل باشند و مشکل از طریق ارزشیابی تکوینی شناسایی و حل نشود، معلم از همه روش‌های ممکن برای شناسایی و حل مشکل استفاده می‌کند. در ارزشیابی تراکمی تمام آموخته‌های دانش‌آموز در طول یک دوره، در پایان دوره ارزیابی می‌شود و از آن برای نمره دادن به دانش‌آموز و قضاوت درباره اثربخشی کار معلم و برنامه درسی و مقایسه برنامه‌های درسی با هم استفاده می‌شود.

۱۷۴- گزینه «۴» در تمامی آزمون‌ها از جمله وابسته به هنجار و وابسته به ملاک تهیه جدول مشخصات ضروری است. هم‌چنین در آزمون‌های وابسته به ملاک نیاز به ذکر هدف‌های دقیق آموزشی می‌باشد. جدول مشخصات آزمون‌های تکوینی نسبت به آزمون‌های تراکمی کوتاه‌تر است چون آزمون تراکمی مربوط به یک دوره کامل آموزشی است و با جدول مشخصات نمی‌توانیم پایایی آزمون‌ها را تضمین کنیم.

۱۷۵- گزینه «۲» سؤالات تشریحی توانایی تولید و پرورش مطالب را می‌سنجد. طراحی و تهیه سؤال جورکردنی و همچنین برگزاری آن‌ها به سختی امکان‌پذیر است. با استفاده از سؤالات صحیح - غلط می‌توان سطوح پایین اهداف آموزشی را اندازه گرفت.

مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی

۱۷۶- گزینه «۴» برنامه‌ریزی مبتنی بر تقاضای اجتماعی - فرهنگی: براساس این روش برنامه‌ریزی آموزشی به تقاضای اجتماعی و درخواست مردم برای توسعه آموزش و پرورش توجه می‌کنند. در واقع هدف در این نوع برنامه‌ریزی، حداکثر آموزش برای حداکثر مردم جامعه است. شعار این روش حداکثر آموزش برای حداکثر افراد جامعه است.

۱۷۷- گزینه «۱» پیامد تصویر یا چشم‌انداز نیست، بلکه وضعیتی است که می‌توان آن را پس از رخ دادن پیامدهای مثبت دید، چون چشم‌انداز وضعیت آرمانی و ایده‌آلی است که وجود خارجی ندارد و چه بسا هیچ‌گاه آن‌گونه که تصور می‌شود، محقق نشود، در حالیکه پیامد حاصل قطعی اجرای برنامه است. با توجه به اینکه دریافت بازخورد از برنامه درسی در خلال اجرای برنامه امکان‌پذیر نیست، بر همین اساس بررسی پیامدهای آموزشی پس از اشتغال امکان‌پذیر است. سازمان سنجش گزینه (۴) را انتخاب کرده اما با توجه به توضیحات بالا گزینه (۱) صحیح می‌باشد.

۱۷۸- گزینه «۱» سطوح برنامه‌ریزی استراتژیک: هدف از برنامه‌ریزی ایجاد آینده‌ای بهتر و بارورتر است. برنامه‌ریزی بر پایه نتایج قابل اندازه‌گیری و با ارزش استوار است. انواع گوناگون برنامه‌ریزی بر مبنای حوزه عمل و افراد پوشش شامل افراد ذی‌ربط و ذی‌علاقه اصلی (فرد، سازمان، جامعه) به‌عنوان افراد ذی‌نفع نتایج حاصل از آن، مشخص می‌شود. سه سطح برنامه‌ریزی استراتژیک بر این مبنای معرفی شده است که عبارت‌اند از:

۱- خرد: فرد یا گروه کوچک درون سازمان ۲- کلان: سازمان ۳- فراسوی کلان: جامعه

نتایج حاصل از سطح خرد تشکیل‌دهنده نتایج حاصل از سطح کلان است. همچنین نتایج و پیامدهای حاصل از سطوح خرد و کلان، نتایج سطح فراسوی کلان را تشکیل می‌دهند. بدون توجه به اینکه ما در کدام سطح وارد می‌شویم؛ نتایج عمل ما بر روی کل نظام آموزشی تأثیر می‌گذارد. سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری برای هر یک از سطوح خرد یا کلان بر روی هر سه سطح اثر می‌گذارد.

- برنامه‌ریزی خرد (Micro Planning): برنامه‌ریزی که بر مبنای آن نگاه از درون سازمان به جامعه است. جایی که یادگیرندگان فارغ‌التحصیل می‌شوند و شهروندان زندگی و کار می‌کنند.

- برنامه‌ریزی کلان (Macro Planning): برنامه‌ریزی که متقاضی و ذی‌نفع اصلی در آن سازمان است.

- برنامه‌ریزی فراسوی کلان (Mega Planning): برنامه‌ریزی‌ای که در آن متقاضی و ذی‌نفع اصلی جامعه و جامعه‌ی محلی است.

۱۷۹- گزینه «۳» برنامه‌ریزی از نظر حیطه و دامنه عمل:

۱- برنامه‌های خرد: یعنی برنامه‌ریزی در سطح ملی و مؤسسه‌ای، مانند برنامه‌ریزی دانشگاه تهران. ۲- برنامه‌های ملی: در تمام کشور اجرا می‌شود و ممکن است جامع باشد مانند: برنامه پنج ساله آموزش و پرورش در کشور یا متوجه بخش ویژه‌ای باشد مانند: برنامه تربیت معلم در کشور ۳- برنامه‌های محلی: برای یک استان، شهرستان یا تقسیمات دیگر منطقه‌ای و کشوری تهیه و تنظیم می‌شود. برنامه‌های محلی می‌تواند از نوع جامع باشد، مانند برنامه آموزش و پرورش همدان یا از نوع ویژه باشد، مانند تعلیمات فنی و حرفه‌ای یزد. ۴- برنامه‌های کلان: برنامه‌های جامع که در تمام کشور باید انجام شود، مانند برنامه‌ریزی آموزش و پرورش ایران در بیست سال آینده. ۵- برنامه‌های جامع: برنامه‌ای که تمام عوامل و عناصر و اجزای یک واحد آموزش و پرورش را دربرمی‌گیرد. برنامه‌های جامع می‌تواند در سطح ملی باشد، مانند برنامه‌ریزی آموزش و پرورش ابتدایی کشور؛ یا در سطح ملی یا مؤسسه‌ای باشد، مانند برنامه جامع دانشگاه تربیت معلم. ۶- برنامه‌ریزی ویژه: برنامه‌ای که بخش‌های ویژه‌ای از آموزش و پرورش و فعالیت‌های آن را دربرمی‌گیرد، مانند: برنامه‌ریزی تعلیمات ابتدایی، برنامه‌ریزی تعلیمات دانشگاهی و برنامه‌ریزی سوادآموزی.

۱۸۰- گزینه «۲» یکی از هزینه‌هایی که مشمول نظام‌های آموزشی می‌شود فرصت‌های از دست رفته است. درواقع نظام آموزشی معمولاً در حسرت فرصت‌هایی است که قبلاً وجود داشته ولی به دلیل نبود برنامه و یا عدم اجرای برنامه آن را از دست داده است.

۱۸۱- گزینه «۱» یکی از شاخص‌های نظام فرایند آموزشی نرخ افت تحصیلی است. کاربرد اصطلاح افت تحصیلی یا اتلاف در آموزش و پرورش، از زبان اقتصاددانان گرفته شده و آموزش و پرورش را به صنعتی تشبیه می‌کند که بخشی از سرمایه و مواد اولیه را که باید به محصول نهایی تبدیل می‌شد، تلف کرده و نتیجه مطلوب و مورد انتظار را به بار نیاورده است. البته کاربرد اصطلاح قصور و واماندگی در تحصیل مطلوب‌تر است. وقتی صحبت از افت تحصیلی می‌شود، منظور تکرار پایه تحصیلی در یک دوره و ترک تحصیل پیش از پایان دوره است. به عبارت دیگر افت تحصیلی شامل جنبه‌های مختلف شکست تحصیلی، چون غیبت مطلق از مدرسه، ترک تحصیل قبل از موعد مقرر، تکرار پایه تحصیلی، نسبت میان سنوات تحصیلی دانش‌آموز و سال‌های مقرر آموزش و کیفیت نازل تحصیلات می‌شود. منظور از افت تحصیلی کاهش عملکرد تحصیلی و درسی دانش‌آموز از سطح رضایت‌بخش به سطح نامطلوب است.

افت تحصیلی یعنی دانش‌آموز بعد از یک دوره موفقیت تحصیلی (متوسط)، به تدریج ظرفیت یادگیری او کاهش یافته و یا تکرار پایه تحصیلی داشته باشد. به‌طور کلی افت تحصیلی یعنی نمرات دانش‌آموز نسبت به ماه قبل یا سال‌های قبل سیر نزولی محسوس داشته باشد.

۱۸۲- گزینه «۳» معیارهای انتخاب محتوای برنامه درسی:

۱- اهمیت: محتوای انتخاب شده باید از درجه بالای اهمیت برخوردار باشد. مفاهیم، اصول و تعمیم‌های اساسی به منظور تحقق هدف‌های برنامه درسی در محتوا طرح شوند. همچنین محتوا باید باعث رشد توانایی‌ها، مهارت‌ها و گرایش‌های دانش‌آموزان شود.

با اینکه برنامه‌ریزان درسی، اهمیت در انتخاب محتوا را مهم و اساسی می‌دانند، بین آنان توافقی وجود ندارد که معیار اهمیت محتوا چیست؟ کسانی که به موضوع و رشته علمی اهمیت می‌دهند، اعتقاد دارند که حد دانشی که به فراگیران انتقال می‌یابد، معیار اهمیت در محتوا است. آنانی که از طرح‌های دانش‌آموزمدار حمایت می‌کنند می‌گویند که هر قدر محتوا تجربیات معنادار برای یادگیرنده فراهم کند به همان اندازه مهم‌تر است. به‌طور کلی قضاوت افراد در مورد اهمیت محتوا به دیدگاه آن‌ها در مورد برنامه درسی مربوط می‌شود. ما مطابق دیدگاه اعتقادی - فرهنگی خودمحتوایی را با اهمیت می‌دانیم که به ابعاد اساسی یادگیرنده توجه کند و آموزش آن گرایش‌های فطری فرد را پرورش دهد. اگر محتوا جنبه عقلی را رشد دهد ولی از رشد بعد معنوی و عبادی غفلت شود یا بعد اجتماعی را پرورش دهد ولی از بعد عاطفی غفلت کند محتوای مناسبی نیست. انسان‌های تک‌بعدی حاصل تربیت‌های یک‌بعدی هستند و انسان‌های جامع از طریق محتوای جامع تربیت می‌شوند.

۲- اعتبار: انفجار اطلاعات در عصر حاضر باعث شده محتوا خیلی سریع اعتبار خود را از دست بدهد، باید مفاهیم - اصول و تعمیم‌هایی که از نظر علمی صحیح هستند، انتخاب شوند سپس به‌طور مرتب اعتبار محتوا بررسی و بازبینی شود.

- ۲۳۱- کاربرد اصطلاح «تطبیق‌گر آموزشی»، نشانگر تأکید بر کدام ویژگی اندیشمندان آموزش و پرورش تطبیقی است؟
 (۱) آگاهی از نقش آینده‌سازان
 (۲) توانمندی ارائه تحلیل تربیتی
 (۳) توانایی مقایسه بین جوامع و کشورها
 (۴) ارائه قرائتی از رویه‌های فکری جاری
- ۲۳۲- تأکید بر رابطه کدام یک از موارد زیر، نشانگر قرائت حاکم بر مجامع علمی در خصوص نقش نظام آموزشی در دهه ۱۹۷۰ میلادی است؟
 (۱) نظام آموزشی با تشدید فاصله طبقاتی
 (۲) اقتصادی، آموزشی و تکنولوژی
 (۳) نظام آموزشی با اقتصاد دانش
 (۴) نظام آموزشی با مدرنیزم
- ۲۳۳- کدام گروه کمک می‌کنند تا نقش نیروهای تاریخی و بازی‌های بین‌المللی در ساخت الگوهای آموزشی مشخص شود؟
 (۱) تکنولوژیست‌های رفتاری (۲) فیلسوفان تربیتی (۳) تحول‌خواهان اجتماعی (۴) برنامه‌ریزان آموزشی
- ۲۳۴- از منظر جایگاه علمی، علم آموزش و پرورش تطبیقی جزو کدام رشته‌ها است؟
 (۱) شهری، خالص و نرم (۲) شهری، سخت و بنیادی (۳) روستایی، نرم و کاربردی (۴) روستایی، افزایشی و اکتشافی
- ۲۳۵- تأکید طرفداران تئوری نام‌های جهانی بر تحلیل کارکرد نظام‌های آموزشی، عمدتاً معطوف به بزرگ‌نمایی کدام عامل است؟
 (۱) جایگاه زنان (۲) وضعیت سرمایه (۳) فرار مغزها (۴) تعارض کهنه با نو
- ۲۳۶- در کشورهای در حال توسعه، جهت پژوهش‌های تطبیقی عمدتاً معطوف به کدام مورد است؟
 (۱) نیاز به ثبات (۲) درس‌آموزی از سابقه تمدنی (۳) سطح خرد (۴) نگاه به بیرون
- ۲۳۷- شناسایی متغیر واحد بر توضیح الگوها، نشانگر کدام نوع تطبیق است؟
 (۱) تحلیلی (۲) توضیحی (۳) عرضی (۴) طولی
- ۲۳۸- در مدل «کوبو و فوسیوم»، کدام عنصر نشانگر وضعیت نظام آموزشی است؟
 (۱) مقایسه (۲) واکنش (۳) جنبه (۴) پیامد
- ۲۳۹- کدام مورد، از بن‌مایه‌های فکری اندیشمندان طرفدار تئوری انتقادی است؟
 (۱) نفی کاربست اصول تجربی در علوم انسانی (۲) یکسان‌پنداری واقعیت با ارزش
 (۳) پیروی از عقل و علم معاصر (۴) نفی نقش طبقه در سازمان
- ۲۴۰- بنیان کدام نوع مقایسه، بر مبنای بررسی تسلسل‌گونه وقایع تاریخی است؟
 (۱) هم‌زمانی (۲) در زمانی (۳) چندزمانی (۴) موقعیتی
- ۲۴۱- در مدل «بری و توماس»، گروه‌های جمعیت‌شناختی غیرمکانی شامل چه مواردی است؟
 (۱) افراد، کلاس‌ها، نژادها و سن (۲) افراد، جنسیت، مذهب و تغییرات سیاسی
 (۳) نژاد، سن، مذهب و جنسیت (۴) نژاد، سن، ساختار مدیریتی و جنسیت
- ۲۴۲- رشد علم روان‌شناسی، باعث افزایش علاقه تطبیق‌گران به کدام سطح مکانی تحلیل شده است؟
 (۱) افراد (۲) کلاس (۳) مدرسه (۴) مناطق
- ۲۴۳- علاقه تطبیق‌گر به مطالعه خودباختگی فرهنگی، نشانگر تبیین کارکرد نظام آموزشی از منظر کدام تئوری است؟
 (۱) ملیت‌گرایی (۲) پایدارگرایی (۳) پسا‌ساختارگرایی (۴) جهان‌گرایی
- ۲۴۴- کدام مورد، از بن‌مایه‌های فکری پیروان تئوری مابعد مدرن‌گرایی است؟
 (۱) نفی تربیت چندفرهنگی (۲) اعتقاد به مطلق‌گرایی در ارزش‌ها (۳) عقل‌گرایی و نفی تجربه‌گرایی (۴) پذیرش نسبیت فرهنگی
- ۲۴۵- کدام گروه از فمینیست‌ها معتقدند نابرابری جنسیتی، شکل اصلی نابرابری‌های اجتماعی است؟
 (۱) مارکسیست‌ها (۲) لیبرال‌ها (۳) انقلابی‌ها (۴) سوسیالیست‌ها

روان‌شناسی رشد

- ۲۴۶- کدام مورد، محور اصلی نظریه تحولی «جیمز فاولر» (James Fowler) به شمار می‌آید؟
 (۱) ایمان (۲) تاب‌آوری (۳) شناخت اجتماعی (۴) سوگ
- ۲۴۷- مفهوم سرمایه‌گذاری متوازن (Balanced Investment)، مرتبط با کدام دوره سنی است؟
 (۱) کودکی (۲) پیری (۳) میانسالی (۴) جوانی

- ۲۴۸- به نقل از پیروان نظریه «مارگارت ماehler»، دومین فرایند تفرد - جدایی مرتبط با کدام دوره سنی است؟
 (۱) نوجوانی (۲) جوانی (۳) میانسالی (۴) پیری
- ۲۴۹- نظریه‌هایی که به محاسن نیروهای زیست‌شناختی و طبیعی در برابر اجتماع اهمیت می‌دهند، غالباً با چه عنوانی شناخته می‌شوند؟
 (۱) دیالکتیکی (۲) رمانتیک‌گرایی (۳) میدانی (۴) تداعی‌نگر
- ۲۵۰- کودکان خردسال علی‌رغم محدودیت‌های خود در یادگیری، باور دارند که می‌توانند به راحتی حجم زیادی از مطالب را به خاطر بسپارند. این ویژگی، حاصل فقدان کدام توانایی آن‌هاست؟
 (۱) وحدت حواس (۲) دانش درون‌زاد (۳) فراشناخت (۴) استدلال شهودی
- ۲۵۱- در نیمه دوم قرن بیستم، «لاواس» روش جدیدی را برای درمان کودکان مبتلا به اوتیسم ابداع کرد. روش درمانی وی عمدتاً بر خاسته از کدام مکتب روانشناسی بود؟
 (۱) انسان‌گرایی (۲) یادگیری (۳) شناخت اجتماعی (۴) روابط شیء
- ۲۵۲- به گفته «اریک اریکسون»، آن دسته از میانسالان که حتی پس از ازدواج فاقد زاینده‌گی هستند، دارای کدام ویژگی هستند؟
 (۱) اضطراب اخلاقی (۲) گسلس عاطفی (۳) صمیمیت کاذب (۴) خودشیفتگی اجتماعی
- ۲۵۳- شیوه درمانی «برونو بتلهایم» با کودکان مبتلا به اوتیسم، با کدام مکتب فکری پیوند نزدیکی دارد؟
 (۱) تکامل‌نگری (۲) دیالکتیکی (۳) رفتارگرایی (۴) پدیدارشناسی
- ۲۵۴- نظریه رشد «ژان ژاک روسو»، بر کدام الگوی تحولی سازگار است؟
 (۱) دیالکتیکی (۲) ارگانیمی (۳) کردارشناسی (۴) رفتارگرایی
- ۲۵۵- از نظر «دانیل لوینسون»، در میانسالی افراد با کدام تکلیف رشدی مواجه می‌شوند؟
 (۱) مردانگی - زنانگی (۲) هشیاری - ناهشیاری (۳) اخلاقی - غیراخلاقی (۴) تعادل - تنش
- ۲۵۶- در نظام «گزل»، فرایندی از رشد که از طریق آن، دو گرایش مختلف به تدریج به نوعی سازماندهی مؤثر می‌رسند، بیانگر کدام اصل است؟
 (۱) خودگردانی (۲) نوسان‌های خودنظم‌جو (۳) عدم تقارن کنشی (۴) هم‌آمیزی تقابلی
- ۲۵۷- از نظر «پیاژه»، تسلط تدریجی بر مفاهیم منطقی، بیانگر کدام مفهوم است؟
 (۱) رشد درون‌مرحله‌ای (۲) الگوی کارکرد درونی (۳) استنباط فرارونده (۴) چرخش ذهنی
- ۲۵۸- یافتن مترادف یک واژه از میان فهرستی از واژه‌ها، مرتبط با کدام نوع هوش است؟
 (۱) موقعیتی (۲) هیجانی (۳) متبلور (۴) فضایی
- ۲۵۹- اصطلاح «پیاژه» برای تمایل کودک پیش‌عملیاتی جهت برقراری رابطه ذهنی بین پدیده‌های خاص، اعم از اینکه بین آنها از لحاظ منطقی رابطه علی وجود داشته یا نداشته باشد، کدام استدلال است؟
 (۱) دیالکتیکی (۲) تبدیلی (۳) استقرایی (۴) انتقالی
- ۲۶۰- عمدتاً مفهوم مشارکت توأم با رهنمود، برگرفته از کدام مفهوم است؟
 (۱) خلاقیت (۲) خودکارآمدی (۳) حیطه تقریبی رشد (۴) فراشناخت
- ۲۶۱- طبق نظر «ماهلر»، اضطراب جدایی در کدام مرحله از تفرد - جدایی اتفاق می‌افتد؟
 (۱) تمایز (۲) نزدیکی خواهی (۳) تمرین اولیه (۴) ثبات شیء هیجانی
- ۲۶۲- در نظام پیاژه، کودک در کدام مرحله به طبقه‌بندی سلسله‌مراتبی دست می‌یابد؟
 (۱) صوری (۲) حسی - حرکتی (۳) پیش‌عملیاتی (۴) عملیات عینی
- ۲۶۳- از نظر «ویگوتسکی»، در مرحله دوم رشد زبان، گفتار کودکان از کدام ویژگی برخوردار است؟
 (۱) درونی (۲) اجتماعی (۳) خودمدارانه (۴) سازگارانه
- ۲۶۴- در مقایسه نظریه «برزونسکی» با «مارسیا»، افراد دارای سبک هویتی هنجاری در کدام سبک هویتی مارسیا قرار می‌گیرند؟
 (۱) اجتنابی (۲) زودرس (۳) دیررس (۴) موفق
- ۲۶۵- از نظر «کاگان» (Kagan)، کدام کارکرد در اندازه‌گیری خلق‌وخوی کودکان مؤثر است؟
 (۱) عملکردهای زیستی (۲) توانایی‌های شناختی (۳) گزارش والدین (۴) مقایسه با همسالان

۲۴۶- گزینه «۱» جیمز فولر دانشمند حوزه الهیات نظریه‌ای در باب ایمان طراحی کرده است. نظریه فولر متأثر از نظریه اریکسون، کانت، کلبِرگ و پیازِه است. نظریه ایمان فولر یک نظریه گستره عمر است.

۲۴۷- گزینه «۲» نظریه‌های روان‌شناختی مختلفی در مورد دوران کهنسالی مطرح شده است. یکی از مهم‌ترین نظریات دوران کهنسالی، نظریه پیوستگی آپلی است که کهنسالی را تداوم نقش‌های دوران قبل می‌داند. حداقل ۳ نظریه به‌عنوان پیامد نظریه پیوستگی مطرح است: نظریه سبک زندگی خانواده‌محور، نظریه سرمایه‌گذاری متوازن و نظریه فراغت حساب‌شده.

۲۴۸- گزینه «۱» سومین مرحله تحول ماهلر مرحله تفرد - جدایی است که در پنج وهله مختلف قابل مطالعه است:

- ۱- تمایز: درک تفاوت‌های خود و مادر؛ ۲- تمرین اولیه: جستجوی جهان خارج؛ ۳- تکمیل تمرین: ادامه جستجو و کنجکاوی حتی بدون حضور مادر؛
- ۴- نزدیکی خواهی: تعارض بین نزدیک شدن به مادر و جستجوی جهان خارج؛ ۵- ثبات‌شیء هیجانی: درونی‌سازی ابژه.

به‌طور کلی مرحله تفرد - جدایی انعکاس ویژگی‌های نوجوان است که طی آن درک خویشتن (تمایز با دیگران) و جستجوی هویت و درک مسائل اهمیت پیدا می‌کند.

۲۴۹- گزینه «۲» معروف‌ترین نظریه روانتیک‌گرایی متعلق به نظریه روسو است، اساساً نظریه ایشان تحت عنوان طبیعت‌گرایی روانتیک شناخته می‌شود. این نظریه انعکاسی از تأثیرات نیروهای فطری، زیست‌شناختی و قواعد تکاملی در تحول است.

۲۵۰- گزینه «۳» فراشناخت به معنای آگاهی از فرایندهای ذهنی و مهارت‌های آموخته‌شده است که البته این توانمندی در کودکان به شکل ضعیف و ناچیزی موجود است. همین باعث می‌شود که کودکان درک درستی از توانمندی‌ها و محدودیت‌های خود نداشته باشند.

۲۵۱- گزینه «۲» نظریه لاواس (لوواس) یکی از مهم‌ترین دیدگاه‌های درمان در مورد کودکان اوتیسم است. لاواس در چارچوب رفتارگرایی و نظریه یادگیری مدلی را برای درمان اوتیسم فراهم می‌کند. طبق این مدل بر مبنای تقویت می‌توان رفتارهای جدید را در کودکان اوتیسم ایجاد کرد.

۲۵۲- گزینه «۳» از نگاه اریکسون، دوران میانسالی تجربه مولد بودن در مقابل رکود و بی‌حاصلی است که منجر به زاینده‌گی خواهد شد. مولد بودن توانمندی تعلیم و تربیت، تولید نسل و تأثیرگذاری است که اگر تجربه نشود، ممکن است صمیمیت کاذب حاصل شود.

۲۵۳- گزینه «۴» بتلهایم به‌عنوان نظریه‌پرداز رابطه ابژه و روانکاو متخصص مطالعه و درمان اوتیسم است. بتلهایم باور دارد اوتیسم حاصل نقص در حل نیاز به خودمختاری است و در چارچوب مکتب پدیدارشناسی مدلی را برای درمان مطرح می‌کند. او باور دارد عشق و پرستاری می‌تواند شروعی برای بهبودی در کودکان اوتیسم باشد.

۲۵۴- گزینه «۲» دو الگوی تاریخی روند تحول کودک را مورد مطالعه قرار می‌دهند:

۱- الگوی ارگانسمی: فطری‌نگری و تأثیر قواعد تکاملی (نظریه روسو)؛ ۲- الگوی مکانیکی: تجربی‌نگری و تأثیر تجارب محیطی (نظریه لاک).

۲۵۵- گزینه «۱» از نگاه لوینسون، دوران میانسالی دورانی برای تعادل برقرار کردن بین تکالیف مختلف است:

۱- مردانگی - زنانگی؛ ۲- درآمیختگی - جدایی؛ ۳- آفرینش - ویرانگری؛ ۴- جوان - مسن.

۲۵۶- گزینه «۴» درهم‌تنیدگی متقابل (هم‌آمیزی تقابلی) یکی از اصول تحول از نگاه گزل است. طبق این اصل، گرایش‌های موازی (نظریه الگوهای حرکتی) به نوعی سازماندهی مؤثر می‌رسند.

۲۵۷- گزینه «۱» یکی از مفاهیم مرتبط با نظریه پیازِه، رشد درون‌مرحله‌ای است. طبق این مفهوم فرایند تحول و منطقی شدن و درک مفاهیم به‌صورت تدریجی و نامحسوس حاصل می‌آید.

۲۵۸- گزینه «۳» کتل دو نوع هوش را معرفی می‌کند: هوش سیال (وراثتی) و هوش متبلور (اکتسابی / تجربی).

هوش متبلور حاصل تجربه، فرهنگ و محیط بیرونی است. اطلاعات عملی، دایره واژگان، استدلال و سیالی کلام انعکاسی از هوش متبلور هستند.

۲۵۹- گزینه «۴» استدلال انتقالی، یکی از انواع استدلال و ویژگی‌های مربوط به مرحله پیش‌عملیاتی است. استدلال انتقالی توانایی برقراری رابطه بین پدیده‌های خاص است اعم از اینکه بین آن‌ها از لحاظ منطقی رابطه وجود داشته باشد و یا خیر. برای مثال کودک بین صدای دادوبیداد خود و تصادف ماشین در کوچه رابطه‌ای را حس کند.

۲۶۰- گزینه «۳» منطقه مجاور رشد یکی از مفاهیم نظریه ویگوتسکی است. طبق این مفهوم، تحول می‌تواند با توجه به یادگیری مبانی جدید همچنان تداوم داشته باشد. به معنای دقیق‌تر، تجارب بعدی می‌تواند سطح تحول را فراتر از وضع فعلی قرار دهد. درواقع این مفهوم انعکاسی از این مشارکت توأم با رهنمود است: نقش محیط بیرونی (معلم، والدین) در افزایش ظرفیت یادگیری و توانمندی.

۲۶۱- گزینه «۱» اولین زیرمرحله یا وهله تفرد - جدایی، زیرمرحله تمایز است. در این دوران کودک به این درک می‌رسد که الگوهای روان‌شناختی (نظیر احساسات) او متمایز از مادر است و مهم‌تر آنکه کودک به درک ابژه (حمایتگر و پشتیبان) می‌رسد. همین درک ابژه باعث می‌شود که کودک دچار ترس از دست دادن ابژه در قالب اضطراب جدایی و اضطراب غریبگی شود.

۲۶۲- گزینه «۴» یکی از توانمندی‌های مربوط به مرحله عملیات عینی، منطق طبقه‌بندی است که اشاره به مهارت کودک برای طبقه‌بندی سلسله‌مراتبی دارد. درواقع کودک می‌تواند در چندین مرحله (طبقه‌بندی) را انجام دهد: مداد جزئی از لوازم تحریر و با خودکار هم‌خانواده است.

۲۶۳- گزینه «۳» سه مرحله تحول زبان از نگاه ویگوتسکی: ۱- زبان بیرونی - اجتماعی؛ ۲- زبان خودمحمور (خصوصی)؛ ۳- زبان درونی. در مرحله زبان خودمحمور / خودمدارانه / خصوصی، کودک افکارش را بلندبلند در قالب الگوهای زبانی بیان می‌کند. در این مرحله کودک تمایل به خودراهنمایی را منعکس می‌کند.

۲۶۴- گزینه «۲» به نظر برزونسکی سه جهت‌گیری پردازش شناختی - اجتماعی یا سبک هویت وجود دارد: اطلاعاتی، هنجاری و آشفته یا سردرگم.

تطبیق نظریه برزونسکی و ماریسا: هویت موفق - اطلاعاتی / هویت زودرس - هنجاری / هویت سردرگم - آشفته

۲۶۵- گزینه «۱» نظریه خلق‌وخوی جروم کاگان این ایده را مطرح می‌کند که هر نوزاد با ویژگی خاصی به دنیا می‌آید که بر نحوه واکنش او به محیط اطرافش تأثیر می‌گذارد.